

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr.....

Rady Miejskiej w Piławie Górnej

z dnia.....2022 roku

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY PIŁAWA GÓRNA NA LATA 2022-2028

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	7
CHARAKTERYSTYKA GMINY	14
Informacje ogólne	14
Struktura demograficzna mieszkańców	15
Infrastruktura społeczno- techniczna	18
Oświata	18
Opieka Zdrowotna	22
Bezpieczeństwo	24
Kultura	30
Sport i rekreacja	33
Turystyka.....	36
Rynek pracy	40
Gospodarka.....	41
DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY	
PIŁAWA GÓRNA.....	42
Problemy w obszarze pomocy społecznej.....	45
Bezrobocie	53
Bezdomność.....	55
Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych	57
Alkoholizm.....	57
Narkomania	65
Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba	67
Ubóstwo	78
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.....	80
Przemoc w rodzinie	82
Problemy w środowisku szkolnym	93
Używanie substancji psychoaktywnych.....	93
Przemoc rówieśnicza	101
Cyberprzemoc.....	104

Wpływ pandemii COVID-19 na życie społeczno- gospodarcze	106
ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ	111
CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ	121
MISJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY	149
ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII	150
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	151
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	152
ZMIANY W STRATEGII.....	153
WNIOSKI I PODSUMOWANIE.....	154
SPIS TABEL	155
SPIS RYSUNKÓW	156
SPIS WYKRESÓW	156
BIBLIOGRAFIA.....	158
Spis publikacji.....	158
Źródła internetowe.....	159

WSTĘP

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, 2270, z 2022 r. poz. 1, 66 ze zm.). Art. 17 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.:

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

Jak zostało wspomniane powyżej, na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma wpływ ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2022 poz. 690);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, 1981 ze zm.);
- Ustawa z dnia 24 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz

zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz. U. z 2022 r. poz. 558 ze zm.);

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z 2021 r. poz. 1038, 1243, 1535, 2490 ze zm.).

Celem poniższej Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych na lata 2022-2028 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i działań, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy Piława Górna. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w na terenie gminy Piława Górna przeprowadzona na potrzeby opracowania strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych, danych pozyskanych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzonej w okresie od października do grudnia 2021 roku. W badaniach ankietowych wzięło udział 150 mieszkańców z terenu gminy Piława Górna, 19 rodziców uczniów, 27 nauczycieli, 9 pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej oraz 14 sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych z terenu gminy. Ponadto w badaniu wzięło udział 177 uczniów szkoły podstawowej, w tym: 51 uczniów klas piątych i szóstych oraz 126 uczniów klas siódmych i ósmych.

Prezentowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piława Górna na lata 2022 - 2028 składa się z trzech zasadniczych części:

Część diagnostyczna zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy Piława Górna wraz z rozpoznaniem negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Część ta została oparta na analizie źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych.

Ponadto w ramach analizy SWOT zidentyfikowano mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej Gminy Piława Górna na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych oraz działań.

Część wdrożeniowa obejmuje kwestie finansowe oraz instytucjonalne związane z realizacją założeń strategicznych, a także monitoring i ewaluację działań realizowanych w ramach Strategii.

ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piława Górna na lata 2022-2028 zgodna jest z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi opracowanymi na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Są to między innymi dokumenty takie jak:

- **Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development)**

Agenda została przyjęta przez 193 państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku we wrześniu 2015 r. Dokument wskazuje 17 celów oraz powiązanych z nimi 169 zadań, które oddają trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy. Jest to program działań o bezprecedensowym zakresie i znaczeniu, definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.¹

- **Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju**

Dokument określający główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Strategia powstawała w latach 2011-2012. Uwzględnia uwarunkowania wynikające ze zdarzeń i zmian w otoczeniu społecznym, politycznym i gospodarczym Polski w tym okresie. Opiera się również na diagnozie sytuacji wewnętrznej, przedstawionej w raporcie Polska 2030. Wyzwania

¹ Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju

rozwojowe z 2009 roku, w stosunku do diagnozy z lat 2008-2009 uzupełnione zostały o elementy, które wiążą się z trwającym na świecie i w Europie kryzysem finansowym i spowolnieniem gospodarczym.

Głównym celem określonym w dokumencie jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Z diagnozy przedstawionej w 2009 r. wynika, że rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie.

Do każdego z obszarów przedstawiono również kierunki interwencji, czyli działań do podjęcia w perspektywie do 2030 r. służących osiągnięciu celu głównego Strategii.

I. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki (modernizacja):

1.1 Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna.

1.2 Polska Cyfrowa.

1.3 Kapitał ludzki.

1.4 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

II. Równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzja):

2.1 Rozwój regionalny.

2.2 Transport.

III. Efektywność i sprawność państwa (efektywność):

3.1 Kapitał społeczny.

3.2 Sprawne państwo.²

² Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

- **Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)**

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 roku, jest kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.

Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Oczekiwanym efektem realizacji Strategii w perspektywie długookresowej dla obywateli będzie wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury; zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli; satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa.

Najważniejsze efekty długookresowe dla gospodarki to przede wszystkim zmiana struktury PKB Polski w wyniku zwiększenia roli innowacji w jego tworzeniu. Przyczyni się to do szybszej konwergencji dochodów Polaków do poziomu średniej Unii Europejskiej. W sferze instytucjonalnej efektem realizacji Strategii będzie państwo bardziej przyjazne dla obywateli i przedsiębiorców, co będzie przejawiało się w poprawie jakości funkcjonowania jego organów i poszczególnych instytucji służących rozwojowi. W sferze społecznej efekty realizacji Strategii to ograniczenie wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz wszelkiego rodzaju nierówności

społecznych, a także budowa silnego kapitału społecznego i zwiększenie jego roli w rozwoju.³

- **Projekt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**

Dokument stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie stoją przed Polską, w zakresie lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i zapewnienia spójności społecznej. Do wyzwań tych należy uczynienie z Polski bardziej atrakcyjnego miejsca do życia, rozwijania wiedzy i podejmowania pracy, a w konsekwencji lokowania inwestycji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Rozwój kapitału ludzkiego i spójności społecznej przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

Celem głównym strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Strategia wyznacza cztery cele szczegółowe do realizacji, których osiągnięcie powinno przyczynić się do rozwiązania najważniejszych problemów, których doświadcza polska gospodarka i polskie społeczeństwo, tj. niedostatecznych kompetencji, niewystarczającej opieki zdrowotnej, problemów demograficznych oraz ubóstwa.

Cel 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.

Cel 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.

Cel 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.

³ Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)

Cel 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.⁴

- **Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030**

W dokumencie określono wizję przyszłościowego rozwoju regionu jako: Dolny Śląsk 2030 regionem równomiernego rozwoju, regionem przyjaznym, nowoczesnym i konkurencyjnym. Jej osiągnięciu służyć ma realizacja celu nadrzędnego, którym jest harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności oraz przyporządkowanych mu pięciu celów strategicznych:

1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu;
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych;
3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego;
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego;
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.⁵

- **Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025**

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025 została opracowana w oparciu o aktywny i partnerski udział przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej na szczeblu gminnym i powiatowym.

⁴ Projekt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

⁵ Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

PRIORYTET I Rozwój systemu pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Cele:

1. Wspieranie inicjatyw, mających na celu zwiększenie aktywności życiowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz starszych.
2. Zwiększenie mobilności osób niepełnosprawnych poprzez likwidowanie barier architektonicznych.
3. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
4. Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki i wychowania.
5. Edukacja przeciw przemocy poprzez kształtowanie świadomości społecznej mieszkańców nt. przemocy w rodzinie.
6. Zatrudnienie wykwalifikowanej kadry.
7. Doskonalenie kompetencji kadry realizującej zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
8. Opracowanie i wprowadzenie programów umożliwiających zwiększenie liczby mieszkań socjalnych, chronionych i komunalnych.

PRIORYTET II Aktywizacja społeczna, edukacyjna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele:

1. Zwiększenie dostępności do oświaty zgodnie z zainteresowaniami dzieci i młodzieży w powiązaniu z potrzebami rynku pracy.
2. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych poprzez wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu.
3. Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do zasobów rynku pracy.
4. Zwiększenie dostępności do rynku pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój podmiotów ekonomii społecznej.

PRIORYTET III Poprawa stanu zdrowia mieszkańców oraz zwiększenie dostępu do usług specjalistycznych.

Cele:

1. Poprawa zdrowia mieszkańców Powiatu Dzierżoniowskiego.
2. Zwiększenie skuteczności profilaktyki zdrowotnej mieszkańców powiatu.
3. Zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców.
4. Ułatwienie dostępności do informacji na temat funkcjonowania placówek ochrony zdrowia.⁶

⁶ Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Informacje ogólne

Gmina położona jest w południowo-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie dzierzoniowskim. Od północy i zachodu graniczy z gminą Niemcza, od południa z gminą Ząbkowice Śląskie, od północnego-wschodu z gminą wiejską Dzierżonów.

Miasto Piława Górna położone jest we wschodniej części Kotliny Dzierżoniowskiej na Wzgórzach Niemczańsko-Strzelińskich. W obrębie gminy przebiegają dwa pasma wchodzące w skład powyższego mezoregionu: Wzgórze Bielawskie oraz Wzgórze Gilowskie. Przez centralną część gminy płynie rzeka Piława, będącą prawobrzeżnym dopływem Bystrzycy. Gmina ma charakter miejski i powstała z połączenia trzech miejscowości: Piławy, Kośmina i Kopanicy.

Rysunek 1. Zarys terytorialny Gminy Piława Górna w powiecie dzierzoniowskim

Struktura demograficzna mieszkańców

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2020 r. Gmina Piława Górna liczyła 6 364 mieszkańców; z czego 52,14% stanowią kobiety (3 318), a 47,86% mężczyźni (3 046). Współczynnik feminizacji dla gminy Piława Górna wynosi 109 (na 100 mężczyzn przypada 109 kobiet). Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba mieszkańców zmalała o 1,77%.

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki na 2020 rok

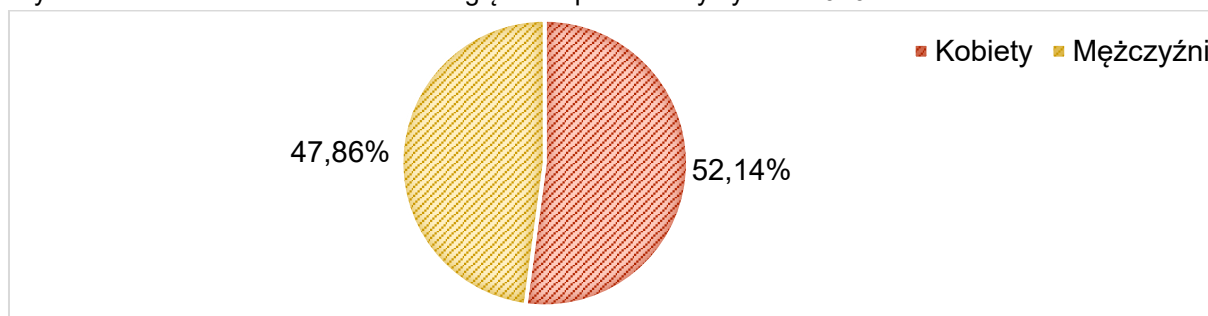

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Piława Górna w latach 2017-2020

Liczba mieszkańców	
Ogółem; w tym:	
Rok 2017	6 479 osób
Rok 2018	6 457 osób
Rok 2019	6 394 osoby
Rok 2020	6 364 osoby
Kobiety	
Rok 2017	3 369 kobiet
Rok 2018	3 364 kobiety
Rok 2019	3 327 kobiet
Rok 2020	3 318 kobiet
Mężczyźni	
Rok 2017	3 110 mężczyzn
Rok 2018	3 093 mężczyzn
Rok 2019	3 067 mężczyzn
Rok 2020	3 046 mężczyzn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 roku w gminie zarejestrowano 51 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 43 wymeldowania, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi 8. W tym samym roku w gminie odnotowano 1 zameldowanie z zagranicy oraz zarejestrowano 7 wymeldowań za granicę, w związku z czym saldo migracji zagranicznych wynosi -6.

Gminę Piława Górna cechuje ujemny przyrost naturalny, który na koniec 2020 roku wyniósł -55. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -8,62 na 1000 mieszkańców. Uściślając, w 2020 roku w gminie odnotowano 48 urodzeń dzieci, w tym 19 dziewczynek i 29 chłopców. W tym samym czasie doszło do 103 zgonów, co odpowiada 16,14 zgonom na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich lat 2016-2020 utrzymuje się ujemny przyrost naturalny.

Przyrost naturalny ogółem:

- Rok 2017: -22;
- Rok 2018: -29;
- Rok 2019: -42;
- Rok 2020: -55.

Urodzenia żywe ogółem:

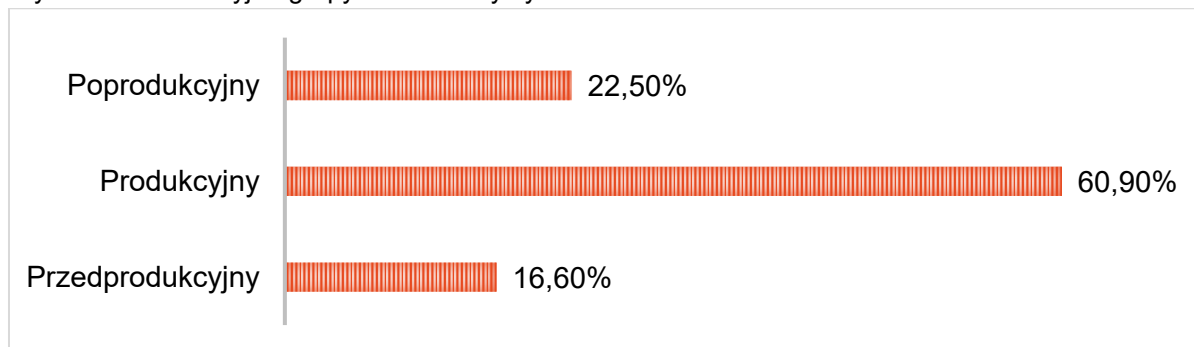
- Rok 2017: 50 osób;
- Rok 2018: 52 osoby;
- Rok 2019: 44 osoby;
- Rok 2020: 48 osób.

Zgony ogółem:

- Rok 2017: 72 osoby;
- Rok 2018: 81 osób;
- Rok 2019: 86 osób;
- Rok 2020: 103 osoby.

Dane statystyczne na koniec roku 2020 wskazują, że 60,90% mieszkańców z terenu gminy Piława Górna jest w wieku produkcyjnym, 16,60% w wieku przedprodukcyjnym, a pozostałe 22,50% w wieku poprodukcyjnym.⁷

Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku- statystyki na rok 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

⁷ Bank Danych Lokalnych - dane dla Gminy Piława Górna

Infrastruktura społeczno- techniczna

Oświata

Na terenie gminy Piława Górna funkcjonuje przedszkole publiczne „Tęczowa Kraina”. Do placówki uczęszczało w roku szkolnym 2019/2020 (od stycznia do czerwca 2020) 175 dzieci, w tym 99 dziewczynek i 76 chłopców, a w roku szkolnym 2020/2021 (od września do grudnia 2020) również 175 dzieci, w tym 97 dziewczynek i 78 chłopców. W przedszkolu zatrudnionych było 14 pracowników pedagogicznych, w tym: 1 stażysta, 9 kontraktowych, 1 mianowany i 3 dyplomowanych.

Tabela 2. Publiczne Przedszkole „Tęczowa Kraina”

Publiczne Przedszkole „Tęczowa Kraina”	
Liczba dzieci	
Rok szkolny 2017/2018	175 dzieci
Rok szkolny 2018/2019	173 dzieci
Rok szkolny 2019/2020	175 dzieci
Rok szkolny 2020/2021	175 dzieci
Liczba dzieci na oddział	
Rok szkolny 2017/2018	25 dzieci
Rok szkolny 2018/2019	25 dzieci
Rok szkolny 2019/2020	25 dzieci
Rok szkolny 2020/2021	25 dzieci

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Raportu o stanie Gminy Piława Górna za 2020 rok

W gminie funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. K.K. Baczyńskiego. We wrześniu 2020 roku naukę w szkole rozpoczęło 426 uczniów, w tym 226 dziewczynek i 205 chłopców. Do jednej klasy(oddziału) uczęszczało średnio 21 osób. W szkole odbywała się nauka dwóch języków obcych: angielskiego i niemieckiego. W szkole podstawowej zatrudnionych było ogółem 37 pracowników pedagogicznych, w tym: 1 kontraktowy, 12 mianowanych i 2 dyplomowanych.

Tabela 3. Szkoła Podstawowa im. K.K. Baczyńskiego

Szkoła Podstawowa im. K.K. Baczyńskiego	
Liczba dzieci	
Rok szkolny 2017/2018	463 dzieci
Rok szkolny 2018/2019	482 dzieci
Rok szkolny 2019/2020	430 dzieci
Rok szkolny 2020/2021	426 dzieci
Liczba oddziałów	
Rok szkolny 2017/2018	22 oddziały
Rok szkolny 2018/2019	23 oddziały
Rok szkolny 2019/2020	20 oddziałów
Rok szkolny 2020/2021	20 oddziałów
Liczba dzieci na oddział	
Rok szkolny 2017/2018	21 dzieci
Rok szkolny 2018/2019	21 dzieci
Rok szkolny 2019/2020	21 dzieci
Rok szkolny 2020/2021	21 dzieci

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Raportu o stanie Gminy Piława Górna za 2020 rok

W roku 2020 została opracowana pełnobrażowa dokumentacja projektowa i kosztorysowa budowy żłobka gminnego w Piławie Górnej, uzyskano pozwolenie na budowę i wszczęto procedurę wyboru wykonawcy w trybie przetargu nieograniczonego. Na chwilę obecną roboty budowlane zostały zakończone, natomiast oficjalne otwarcie żłobka nastąpiło 01.02.2022 roku. Budynek żłobka docelowo przeznaczony jest dla ok. 40 dzieci, podzielonych na trzy grupy.⁸

⁸ Raport o stanie Gminy Piława Górna za 2020 rok

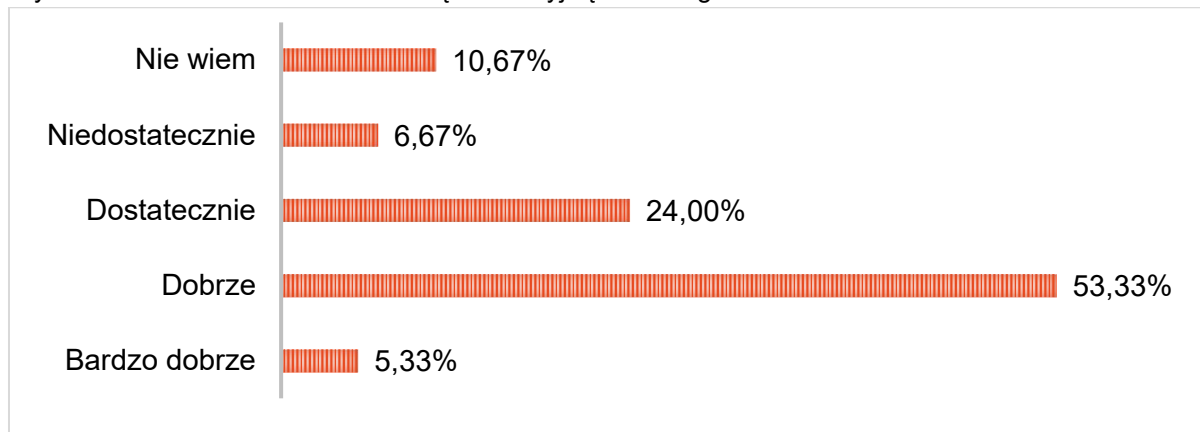
W ramach przygotowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przeprowadzono badanie ankietowe wśród 150 dorosłych mieszkańców gminy Piława Górna, w tym: 120 kobiet oraz 30 mężczyzn. Najliczniejszy przedział wiekowy stanowiły osoby w wieku 31-60 lat. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym, a kolejno z wyższym i średnim. Zdecydowana większość respondentów była aktywna zawodowo. Wśród badanych mieszkańców, najliczniejszą grupę stanowiły osoby reprezentujące dwuosobowe gospodarstwa domowe.

Gdy zapytano ich czy oferta opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie zaspokaja potrzeby mieszkańców, 42,67% badanych udzieliło odpowiedzi przeczącej, natomiast 25,33% stwierdziło, że oferta gminy w tym zakresie jest wystarczająca. Pozostałe 32,00% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. W przypadku oferty opieki przedszkolnej, 57,33% ankietowanych przyznało, że zaspokaja ona potrzeby mieszkańców, natomiast 13,33% wyraziło zdanie przeciwne. Pozostałe 29,33% respondentów nie wyraziło swojej opinii. Ponadto, większość mieszkańców oceniła na poziomie dobrym ofertę edukacyjną szkół w gminie.

Tabela 4. Oferta gminy w zakresie opieki nad dziećmi

Czy oferta gminy w zakresie opieki nad dziećmi zaspokaja potrzeby mieszkańców?	
Opieka na dziećmi do lat 3	
Tak	25,33%
Nie	42,67%
Nie wiem	42,67%
Opieka przedszkolna	
Tak	57,33%
Nie	13,33%
Nie wiem	29,33%

Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Opieka Zdrowotna

Na terenie gminy Piława Górna działa jedna przychodnia, która świadczy usługi z zakresu lekarza rodzinnego:

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Rodzinna „Familia”.**

Struktura placówek służb zdrowia na terenie miasta jest niewystarczająca przede wszystkim w zakresie dostępu do specjalistów. Najbliższe placówki zatrudniające lekarzy specjalistów znajdują się w Dzierżonowie lub we Wrocławiu. W mieście prowadzone są za to różnego rodzaju badania przesiewowe, pozwalające diagnozować schorzenia wymagające porad specjalistów.

Ponadto na terenie gminy prowadzone są trzy gabinety stomatologiczne. Na obszarze gminy działają 2 ogólnodostępne apteki. Na jeden obiekt przypada więc 3 182 osób, a co za tym idzie mieszkańcy mają relatywnie dobry dostęp do leków.

Jak możemy zauważyć na przestrzeni lat 2019-2020 zmalała liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ, natomiast wzrosła liczba osób przebywających pod opieką pielęgniarek.

Tabela 5. Liczba osób objętych opieką przez NZOZ Przychodnia Rodzinna „Familia”

Liczba osób objętych opieką	
Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ	
2019 rok	4 901 osób
2020 rok	4 578 osób
Liczba osób przebywających pod opieką pielęgniarek	
2019 rok	2 344 osoby
2020 rok	2 653 osoby

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NZOZ Przychodnia Rodzinna „Familia”

Tabela 6. Programy profilaktyczne realizowane na terenie gminy w 2020 roku

Programy profilaktyczne	
Rok 2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Profilaktyka Wczesnego Wykrywania Reumatoidalnego Zapalenia Stawów - liczba osób uczestniczących: 154 2. Profilaktyka Nowotworów Złośliwych Głowy i Szyi - liczba osób uczestniczących: 722

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NZOZ Przychodnia Rodzinna „Familia”

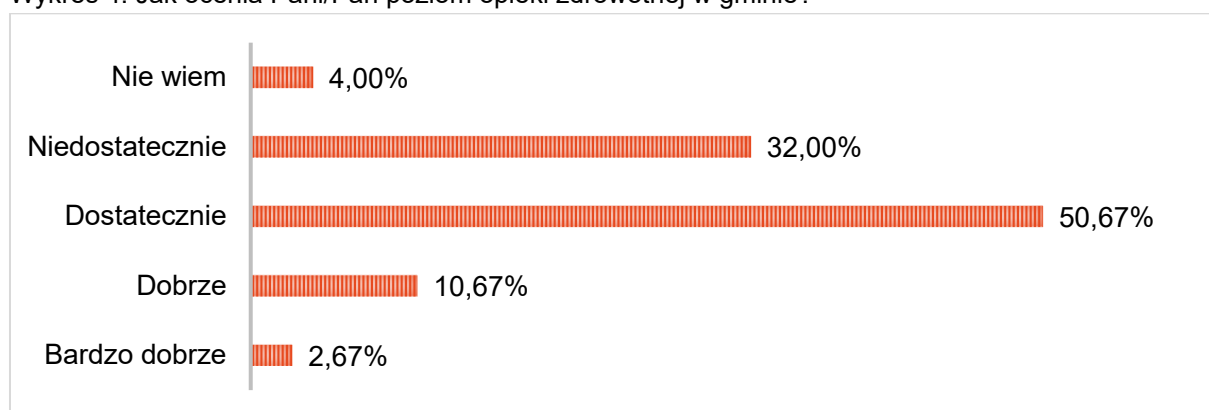
Tabela 7. Wykaz świadczonych usług w NZOZ Przychodnia Rodzinna „Familia”

Wykaz świadczonych usług	
Rok 2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Świadczenia Lekarza POZ; 2. Świadczenia Pielęgniarki POZ; 3. Świadczenia Położnej POZ.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NZOZ Przychodnia Rodzinna „Familia”

Idąc dalej, 50,67% mieszkańców, biorących udział w badaniu ankietowym oceniło na poziomie dostatecznym ofertę gminy w zakresie ochrony zdrowia. Kolejno 32,00% ankietowanych przyznało, że gmina jest niedostatecznie przygotowana w tym zakresie, natomiast 10,67% stwierdziło, że oferta usług medycznych jest dobra. Z kolei 2,67% oceniło ją na poziomie bardzo dobrym, a pozostałe 4,00% nie wyraziło swojej opinii.

Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej w gminie?

Jak wynika z odpowiedzi badanych największym problemem jest ograniczona liczba lekarzy specjalistów. Ankietowani zwrócili również uwagę na zasadność zbudowania nowego ośrodka zdrowia ze specjalistami i pediatrą.

Bezpieczeństwo

Główne zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa mieszkańców oraz utrzymania porządku publicznego realizuje Posterunek Policji i Ochotnicza Straż Pożarna. Najczęściej popełniane czyny karalne to: kradzieże, kradzieże z włamaniem, bójki, pobicia, uszkodzenia mienia. W mieście działa system monitoringu miejskiego składający się z 10 kamer. Urząd Miasta, Szkoła Podstawowa oraz Przedszkole posiadają osobne zestawy monitorujące.

W OSP funkcjonuje 16 strażaków, którzy posiadają uprawnienia do udziału w akcjach ratowniczych. Jednocześnie posiadają uprawnienia z zakresu zabezpieczania łądowania LPR, ratownictwa technicznego, kierowania ruchem drogowym, udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, działań przeciwpowodziowych.

W 2020 roku jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej wzięła udział w 65 akcjach, w tym 25 razy wyjeżdżała do gaszenia pożaru. Ochotnicza Straż Pożarna wspierała działania w walce z koronawirusem SARS-CoV-2. W ramach prowadzonych działań jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej zaangażowana była w przekazywanie komunikatów na temat koronawirusa. Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Piławie Górnej jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Na terenie gminy Piława Górna funkcjonuje również Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza, która wspiera OSP w Piławie Górnej w działaniach na rzecz bezpieczeństwa i porządkach przy remizie. Drużyna systematycznie pogłębia swoją wiedzę pożarniczą, także z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Zdobytą wiedzę chętnie dzieli się, np. prowadząc zdalne lekcje z MDP.

We wrześniu 2020 roku członkowie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej wzięli udział w pikniku charytatywnym, podczas którego prowadzili warsztaty z udzielania pierwszej pomocy. Promowali i zachęcali piławian oraz mieszkańców powiatu dzierżoniowskiego

do przestrzegania bezpieczeństwa w czasie pandemii akcjami „Świętuj z nami odpowiedzialnie” oraz „Bądź jak MDP bezpiecznie w domu siedź”.⁹

W 2020 roku w Piławie Górnej stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 104 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 16,30 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Piławie Górnej wynosi 80,60% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa dolnośląskiego oraz większy od wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Piławy Górnej najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 10,86 (wykrywalność 77%) oraz przeciwko mieniu - 7,21 (wykrywalność 63%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 3,32 (78%), drogowe - 1,51 (100%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,37 (94%).¹⁰

Bezpieczeństwo stanowi nieodłączny element funkcjonowania społeczności lokalnych, wyraża się ono w zaspokojeniu podstawowych jego potrzeb w tym potrzeby bycia bezpiecznym w sensie podmiotowym jak i przedmiotowym. Szczególne zadania w tym obszarze pełni samorząd terytorialny, którego zasadniczym celem jest między innymi zapewnianie bezpieczeństwa na swoim obszarze działania. Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców danej jednostki terytorialnej są jednym z czynników rozwojowych i zarazem jej atrakcyjności. Z kolei brak zaspokojenia potrzeby bezpieczeństwa odczuwany przez mieszkańców i przedsiębiorców, to główny powód ich odpływu.¹¹

⁹ Raport o stanie Gminy Piława Górna za 2020 rok

¹⁰ Polska w liczbach - dane dla Gminy Piława Górna

¹¹ Bezpieczeństwo społeczności lokalnych - wybrane zagadnienia

Z danych przedstawionych przez Policję wynika, iż najczęściej dochodzi do interwencji z powodu prowadzenia pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości.

Tabela 8. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu.

Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w roku:		
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	Rok 2018	7 interwencji
	Rok 2019	11 interwencji
	Rok 2020	9 interwencji
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	Rok 2018	0 interwencji
	Rok 2019	0 interwencji
	Rok 2020	2 interwencje

Najczęstszym przestępstwem na terenie gminy Piława Górna była kradzież z włamaniem, jednak na przestrzeni lat 2019-2020 możemy zaobserwować spadek takich incydentów.

Tabela 9. Przestępstwa na terenie gminy Piława Górna

Przestępstwa na terenie gminy		
kradzież z włamaniem	Rok 2018	7 przestępstw
	Rok 2019	9 przestępstw
	Rok 2020	3 przestępstwa
fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	Rok 2018	6 przestępstw
	Rok 2019	3 przestępstwa
	Rok 2020	5 przestępstw
pobicie	Rok 2018	3 przestępstwa
	Rok 2019	3 przestępstwa
	Rok 2020	0 przestępstw
uszkodzenie mienia	Rok 2018	6 przestępstw
	Rok 2019	6 przestępstw
	Rok 2020	5 przestępstw
kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	Rok 2018	0 przestępstw
	Rok 2019	1 przestępstwo
	Rok 2020	0 przestępstw

kradzież mienia	Rok 2018	4 przestępstwa
	Rok 2019	7 przestępstw
	Rok 2020	5 przestępstw

Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych:

Rok 2018 np.:

Znęcanie się nad rodziną – 9 / 6 / 5

Groźba karalna – 4 / 3 / 1

Uchylenie się od płacenia alimentów – 33 / 19 / 13

Rok 2019 np.:

Znęcanie się nad rodziną - 5 / 3 / 3

Groźba karalna – 1 / 1 / 0

Uchylenie się od płacenia alimentów – 9 / 8 / 6

Rok 2020 np.:

Znęcanie się nad rodziną – 9 / 5 / 4

Groźba karalna – 5 / 4 / 4

Uchylenie się od płacenia alimentów – 14 / 14 / 12

Poniższe statystyki Posterunku Policji w Piławie Górnej wskazują, że ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety, a mężczyźni jej sprawcami. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie była najniższa w 2019 roku. Na przestrzeni lat 2018-2020 możemy zauważyć wzrost liczby osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz wzrost sprawców stosujących przemoc pod wpływem alkoholu.

Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie (ogółem):

- Rok 2018: 18 osób;
- Rok 2019: 12 osób;
- Rok 2020: 26 osób.

Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie (kobiety):

- Rok 2018: 13 kobiet;
- Rok 2019: 11 kobiet;
- Rok 2020: 22 kobiety.

Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie (mężczyźni):

- Rok 2018: 1 mężczyzna;
- Rok 2019: 1 mężczyzna;
- Rok 2020: 2 mężczyzn.

Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie (nieletni):

- Rok 2018: 4 nieletnich;
- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 2 nieletnich.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (ogółem):

- Rok 2018: 15 osób;
- Rok 2019: 13 osób;
- Rok 2020: 22 osób.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (kobiety):

- Rok 2018: 1 kobieta;
- Rok 2019: 3 kobiety;
- Rok 2020: 0.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (mężczyźni):

- Rok 2018: 14 mężczyzn;
- Rok 2019: 10 mężczyzn;
- Rok 2020: 22 mężczyzn.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (ogółem):

- Rok 2018: 12 osób;
- Rok 2019: 10 osób;
- Rok 2020: 18 osób.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (kobiety):

- Rok 2018: 1 kobieta;
- Rok 2019: 1 kobieta;
- Rok 2020: 0.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (mężczyźni):

- Rok 2018: 11 mężczyzn;
- Rok 2019: 9 mężczyzn;
- Rok 2020: 18 mężczyzn.

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:

- **Rok 2018** – 12 wszczętych procedur;
- **Rok 2019** – 12 wszczętych procedur;
- **Rok 2020** – 19 wszczętych procedur.

Kultura

Jednostkami prowadzącymi działalność kulturalną na terenie gminy Piława Górna jest Miejski Ośrodek Kultury i Biblioteka. MOKiB pełni rolę animatora kultury na terenie miasta, posiada własny budynek z salą widowiskowo-kinową. Działalność animacyjna MOKiB znajduje wyraz w organizacji takich wydarzeń jak Wojewódzkie Spotkania Artystyczne Klubów Seniora, cykliczna impreza "Pokaż talent". Obie imprezy mają zasięg ponadgminny. MOKiB współorganizuje również „Dni Piławy Górnej”.

W ramach MOKiB działają: zespół kabaretowo-estradowy „Siwy Włos”, który powstał w działającym przy MOK-u Klubie Seniora w 1981 roku, Orkiestra Dęta oraz Kapela Miejska, zespół „Górzanie”, prezentujący folklor różnych regionów Polski, a także Słoneczny Teatr Zabawy, skupiający dzieci zainteresowane teatrem.

Miejski Ośrodek Kultury i Biblioteka oferuje również zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych, m.in. w sekcji plastycznej, tanecznej, muzycznej, recytatorskiej, wokalne, zajęcia z rytmiki dla maluchów czy zajęcia fitness, w tym fitness dla seniorów.

Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Piławie Górnej w roku 2020 była utrudniona ze względu na stan epidemiczny, nakazany reżim sanitarny oraz czasowe zamknięcie obiektów kulturalnych i sportowych (11.03 - 08.05 oraz 07.11 - 31.12.2020 r.). Zespół pracowników MOKiB podejmował jednak starania dostosowania oferty kulturalnej i sportowej do panujących warunków. Udało się zorganizować niektóre imprezy cykliczne, a także zorganizować po raz pierwszy kilka nowych, ciekawych wydarzeń.

Na terenie gminy Piława Górna funkcjonuje jedna Biblioteka Publiczna przy ulicy Sienkiewicza 32.

Stan księgozbioru w roku 2020 - 22 956 woluminów.

Czytelnicy:

- zarejestrowani – 1430;
- aktywnie wypożyczający – 436;
- zarejestrowane odwiedziny – 3 000.

Wypożyczenia:

- wiek do 5 lat – 14;
- wiek od 5 do 19 lat – 180;
- wiek od 20 do 44 lat – 110;
- wiek od 45 do 60 lat – 51;
- wiek powyżej 60 lat – 81.¹²

W porównaniu z danymi z 2019 roku nastąpił spadek odwiedzin i wypożyczeń w dwóch grupach wiekowych, tj, dzieci w wieku przedszkolnym i seniorów powyżej 60 roku życia. Powodem takiej sytuacji były panujące obostrzenia dotyczące COVID-19 i zalecenia Ministerstwa Zdrowia na czas pandemii dla obydwu tych grup.

W roku 2017 w budynku przy ul Piastowskiej 29 powstała Regionalna Izba Pamięci łącznie z wystawą kamienia. W budynku działa również Polski Związek Emerytów i Rencistów oraz przedstawicielstwo Związku Działkowców, Klub Senior plus oraz od 2018 r Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz GKRPA.

W 2020 roku na terenie gminy Piława Górna zorganizowano łącznie 66 imprez kulturalnych, w których wzięło udział łącznie 6 941 osób.¹³

¹² Raport o stanie Gminy Piława Górna za 2020 rok

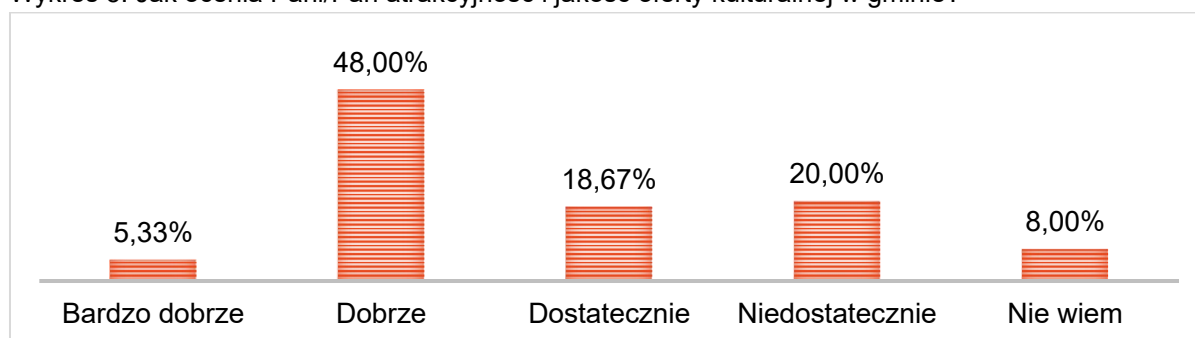
¹³Polska w liczbach - dane dla Gminy Piława Górna

Tabela 10. Imprezy kulturalne na terenie gminy Piława Górna w roku 2020

Forma wydarzenia	Ilość	Liczba uczestników
Wystawy	3	2 000 osób
Koncerty	4	600 osób
Seanse filmowe	1	90 osób
Festiwale i przeglądy artystyczne	1	150 osób
Imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	26	1 878 osób
Konkursy	3	235 osób
Pokazy teatralne	1	280 osób
Prelekcje, spotkania, wykłady	17	800 osób
Warsztaty	4	58 osób
Inne	6	850 osób

Jakość oferty kulturalnej gminy największy odsetek mieszkańców uczestniczących w badaniu ankietowym ocenił na poziomie dobrym (48,00%). Z kolei 20,00% przyznało, że zasoby gminy w tym zakresie są niedostateczne, a 18,67% przyznało, iż oferta kulturalna jest dostateczna. Następnie 5,33% oceniło działania gminy w tym zakresie bardzo dobrze, a pozostałe 8,00% nie wyraziło swojej opinii.

Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?

Gdy zapytano ankietowanych jakich placówek kulturalnych lub form zajęć artystycznych brakuje w gminie lub dostęp do nich jest ograniczony, najczęściej wymieniali kino. Pojawiły się również odpowiedzi wskazujące na małą ilość zajęć dodatkowych dla dzieci np.: zajęcia malarskie, zajęcia teatralne, taneczne, balet, nauka śpiewu oraz nauka gry na fortepianie.

Sport i rekreacja

Organizatorem życia sportowego w gminie jest Klub Sportowy „PIŁAWIANKA” oraz dwa uczniowskie Kluby Sportowe posiadające status organizacji pozarządowych.

Klub Sportowy „PIŁAWIANKA” prowadzi zajęcia sportowo-rekreacyjne w sekcjach: głównie piłki nożnej. Posiada dwa pełnowymiarowe boiska sportowe, korty tenisowe. Jedno z nich posiada trybuny dla kibiców i pełnowymiarową bieżnię lekkoatletyczną. Przy Szkole Podstawowej powstał kompleks sportowy Orlik, siłownia plenerowa, skatepark, jest też budowana pełnowymiarowa hala sportowa.

Uczniowskie kluby sportowe ukierunkowane są na dyscypliny takie jak: koszykówka, siatkówka, sporty modelarskie i rekreacja.

Na terenie gminy działają organizacje propagujące zdrowy tryb życia oraz aktywność sportową:

- Stowarzyszenie Koszykówki Piława Górna;
- Stowarzyszenie „Boks Ciszewski”;
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej BWA Breakers;
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Piławie Górnej.

Liczba atrakcji (zajęć, imprez itp.) organizowanych w 2020 roku głównie dla dzieci i młodzieży mających na celu rozwój zainteresowań oraz promocję zdrowego stylu życia:

Działania organizowane w szkole:

- Kontynuacja akcji: „Mleko w szkole”, „Warzywa i owoce”, „Jabłka w szkole”,
- Lekcje biologii online „Zasady prawidłowego żywienia” oraz „Skutki niewłaściwego odżywiania”,
- „Ferie na sportowo”,
- Zajęcia SKS o profilu „Piłka siatkowa”,
- Udział w projekcie „Umiem pływać”.

Zajęcia organizowane w przedszkolu:

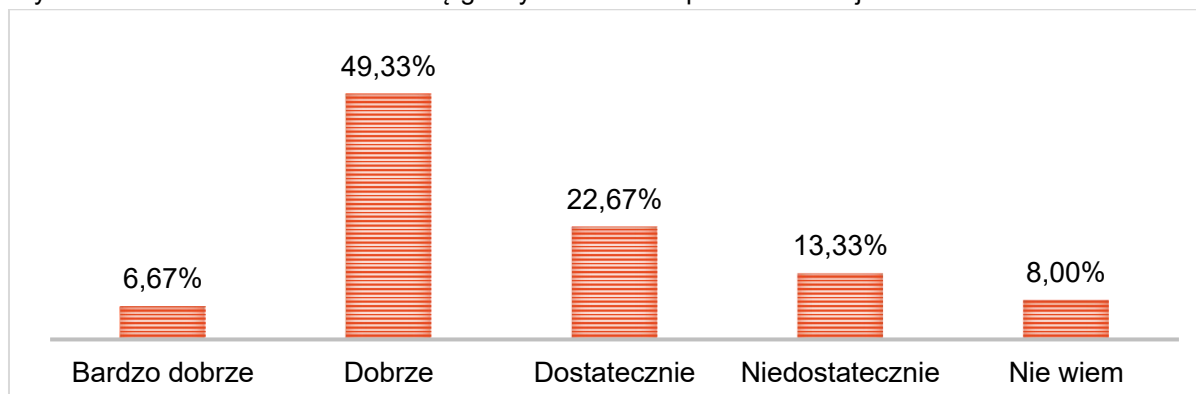
- Udział w Ogólnopolskim Projekcie Edukacyjnym „Zdrowo jem, więcej wiem”,
- „Poznajemy warzywa i owoce”- zajęcia edukacyjne dla dzieci,
- „Jem owoce i warzywa” – międzygrupowy konkurs plastyczny,
- „ Cukier? Nie dziękuję!”- zajęcia edukacyjne dla dzieci,
- „Reklama zdrowych słodczy” – konkurs plastyczny,
- „Kolorowy talerz” – gazetka edukacyjno – informacyjna dla rodziców,
- „Składniki w naszym pożywieniu” – zajęcia edukacyjne dla dzieci,
- „Dobre i złe składniki pożywienia” – międzygrupowy turniej wiedzy,
- „Rodzice czytają etykiety”- gazetka edukacyjno – informacyjna dla rodziców,
- Program profilaktyczny „O zdrowie dbamy i zdrowo się odżywimy”,
- „Dzień marchewki” – zajęcia edukacyjne,
- „Marchewka na zdrowie” – konkurs plastyczny,
- „ Dzień ziemniaka”- zajęcia edukacyjne dla dzieci,
- „Zdrowa woda, siły doda” – zajęcia edukacyjne dla dzieci,
- „Prawidłowe odżywianie” – zajęcia edukacyjne dla dzieci,
- „Znaczenie spożywania produktów mlecznych dla wzrostu i rozwoju dzieci”- zajęcia edukacyjne dla dzieci.

Jednocześnie na terenie gminy Piława Górna zorganizowane były zawody i imprezy sportowe:

- crossowy bieg miejski „Piławska Skala” o zasięgu ponadlokalnym,
- Sportowe zakończenia lata na Orliku,
- ogólnopolski turniej koszykówki ulicznej „Na Metalowych”.

Ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, 49,33% mieszkańców uczestniczących w badaniu ankietowym oceniło na poziomie dobrym. Z kolei, 22,67% uznało, że zasoby gminy są dostateczne, natomiast 13,33% przyznało, iż oferta sportu i rekreacji na terenie gminy jest niedostateczna. Następnie 6,67% uznało, że zasoby gminy w tym temacie są niewystarczające, a pozostałe 8,00% ankietowanych nie wyraziło swojej opinii.

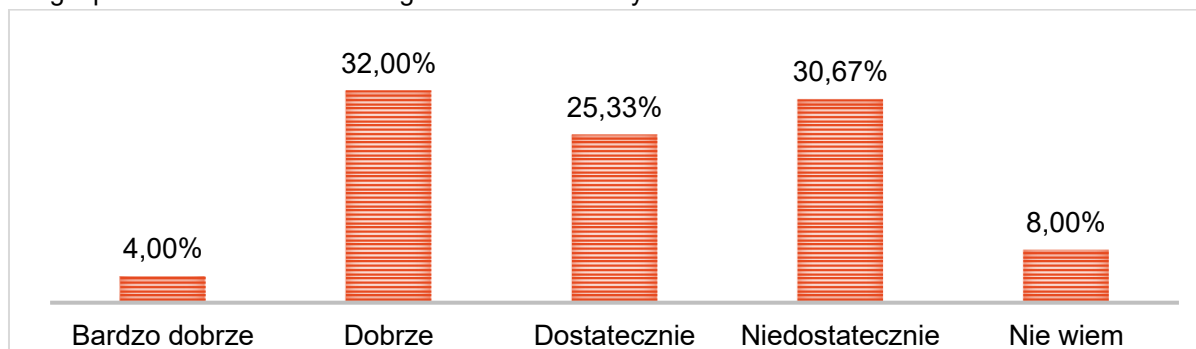
Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji?

Wśród działań i inwestycji, które należałoby podjąć w gminie w celu pełniejszego dostosowania oferty w zakresie sportu i rekreacji mieszkańcy wskazywali najczęściej na budowę basenu oraz ścieżek rowerowych. Jako zasadne wskazano poszerzenie oferty zajęć sportowych i ruchowych, skierowanej zarówno do dzieci i młodzieży.

Ponadto 32,00% ankietowanych mieszkańców dobrze oceniła działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Z kolei, 30,67% przyznało, iż działania gminy w tym zakresie są niewystarczające. Następnie 25,33% przyznało, że oferta gminy w tym zakresie jest dostateczna, a 4,00% bardzo dobra. Pozostałe 8,00% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

Turystyka

Ze względu na swoje położenie, miasto jest bardzo atrakcyjne krajoznawczo i turystycznie. Urozmaicona rzeźba terenu i bliskie sąsiedztwo Gór Sowich mogą stanowić atrakcję turystyczną dla mieszkańców Wrocławia i Dolnego Śląska.

Pierwsze wzmianki o Piławie Górnej pochodzą już z XII wieku. W dokumentach łacińskich istniała jako Pilava superius, jej rozwój nastąpił jednakże w XVIII wieku. Miasto posiada bardzo bogatą historię, o której świadczą licznie zachowane obiekty o historycznym znaczeniu. Do rejestru zabytków został wpisany: zespół dworsko-pałacowy z XVIII wieku, kościół parafialny św. Marcina oraz wiatrak z XVIII wieku. Warto zwrócić uwagę na ciekawe rozplanowanie przestrzenne miasta, oparte na układzie wsi dwurzędowej, który w XVIII wieku został wzbogacony o czworokątny rynek. Miasto można podzielić na dwie części: starszą - wzdłuż ulicy Sienkiewicza, którą charakteryzuje zabudowa typu zagrodowego oraz zabudowę jedno- i dwukondygnacyjną w części południowo-wschodniej o charakterze miejskim.

O rozwoju Piławy Górnej zdecydowały produkcja odzieży oraz tradycje wydobycia i przerobu kamienia, sięgające 1740 roku. Na bazie wielopokoleniowych doświadczeń w Piławie Górnej funkcjonuje ponad 100 małych i dużych zakładów kamieniarskich. Miasto należy bowiem do największych ośrodków przemysłu kamieniarskiego w Polsce. Branża ta generuje inwestycje i zatrudnienie. Piławscy kamieniarze kooperują z odbiorcami zagranicznymi z Unii Europejskiej i innych kontynentów. Szeroka oferta produktów obejmuje m.in. galanterię kamienną oraz wyroby łączące kamień i metal. Piława Górna zawdzięcza rozwój tej gałęzi przemysłu braciom morawskim, którzy osiedlili się na jej terenie w XVIII wieku. Dobrze zachowana

zabudowa i układ planistyczny czynią z osiedla ewangelickiej wspólnoty zabytek na skalę kraju.¹⁴

Wśród interesujących obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Piława Górna wymienić należy:

- Osada Braci Morawskich (obecny Plac Piastów Śląskich – pochodzi z XVIII wieku), jest zespołem reprezentatywnym dla nielicznej na dolnym Śląsku grupy siedlisk tego nurtu religijnego. Ze względu na dobry stan zachowania układu planistycznego do zabudowy, cały zespół stanowi zabytek unikalny w skali kraju;
- Kościół św. Marcina – wybudowany w XIV wieku, rozbudowany w latach 1982-87. Zachowała się część dawnej budowli z nawą, prezbiterium i wieżą;
- Krzyż pokutny przy Kościele św. Marcina;
- Pałac Gladishof – zespół pałacowo-parkowy z początku XVIII wieku, rozbudowany w wieku XIX obecnie częściowo ruina. Zachowała się kamienna fontanna, łuki Tudorów w oknach, czworoboczna wieża z tarczami zegarowymi oraz część zabudowań gospodarczych;
- Zabytkowy park – założony w drugiej połowie XVIII wieku przez Braci Morawskich na wzgórzu Questenberg (Góra Parkowa);
- Gimnazjum Braci Morawskich – obecnie budynek dawnego gimnazjum, mieści Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla dzieci i młodzieży. Budynek pochodzi z końca XIX wieku i do dnia dzisiejszego zachował się praktycznie w niezmienionym kształcie;
- Wiatrak – z XVIII w., typu „Holender”, przebudowany i zaadaptowany na dom mieszkalny;

¹⁴ Historia Gminy Piława Górna

- Rybia Góra – jeden ze szczytów Gór Gilowskich, na której miała miejsce ostatnia bitwa wojny siedmioletniej, w której to Prusacy pod dowództwem Augusta Wilhelma von Bevern pobili austriacką armię.¹⁵

Na terenie gminy Piława Górna została wytyczona pieszo-rowerowa ścieżka geoturystyczna, która prowadzi przez najpiękniejsze zakątki Piławy Górnej. Pozwala zapoznać się z historią miasta, tradycjami kamieniarskimi, budownictwem i rodzajami wykorzystywanych skał, ich obróbką, a także dziejami geologicznymi regionu.

Punkty ścieżki :

1. Cmentarz Braci Morawskich;
 - a. Góra Parkowa i dawny kamieniołom migmatytu ;
2. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (dawne gimnazjum Braci Morawskich);
3. Plac Piastów Śląskich (zabudowa i mała architektura);
4. Zabudowania wzdłuż ul. Piastowskiej;
5. Nowy budynek Urzędu Miasta;
6. Galeria kamienia;
 - a. Staw;
 - b. Budynek gospodarcze i murki ogrodzenia byłego PGR;
7. Park minerałów;
 - a. Kamieniołom migmatytu i amfibolitu „Piława Górna”;
8. Pałac Gladishof („Zamczysko”);
9. Kościół św. Marcina z Tours i krzyż pokutny;
10. Wiadukt kolejowy;
11. Droga brukowana i gład narzutowy;
 - a. Przedwojenny cmentarz i grupa gładów narzutowych;

¹⁵ Broszura informacyjna Gminy Piława Górna

- b. Kamieniołom sjenitu „Kośmin”;
- 12. Miejsca upadku fragmentów meteorytu „Piława Górna”;
- 13. Grzybowiec – punkt widokowy i dawny kamieniołom mylonitu;
- 14. Dworzec kolejowy;
- 15 Wystawa skał i minerałów;
- 16. Dom Karola Thusta.¹⁶

¹⁶ Ścieżka pieszo- rowerowa - Gmina Piława Górna

Rynek pracy

Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2020, w gminie Piława Górna pracowało 603 osoby, w tym 46,47% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 53,53% mężczyźni. Na przestrzeni lat 2017- 2020 ogólna liczba osób pracujących w gminie nieco wzrosła, jednak w 2020 roku, w porównaniu z rokiem 2019 można zaobserwować niewielki spadek liczby osób pracujących.

Tabela 11. Liczba osób pracujących w gminie Piława Górna w latach 2017-2020

Liczba osób pracujących w gminie	
Pracujący ogółem	
Rok 2017	572 osób
Rok 2018	603 osób
Rok 2019	614 osób
Rok 2020	603 osób
Pracujące kobiety	
Rok 2017	309 kobiet
Rok 2018	297 kobiet
Rok 2019	294 kobiety
Rok 2020	282 kobiety
Pracujący mężczyźni	
Rok 2017	263 mężczyzn
Rok 2018	306 mężczyzn
Rok 2019	320 mężczyzn
Rok 2020	321 mężczyzn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 roku ogółem w gminie zarejestrowano 168 osób bezrobotnych, w tym 82 kobiety oraz 86 mężczyzn. Na przestrzeni lat 2017-2019 widoczny jest stały spadek udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Na koniec roku 2020 współczynnik ten wzrósł i wynosił 4,3% (4,6% wśród kobiet i 4,1% wśród mężczyzn).

Gospodarka

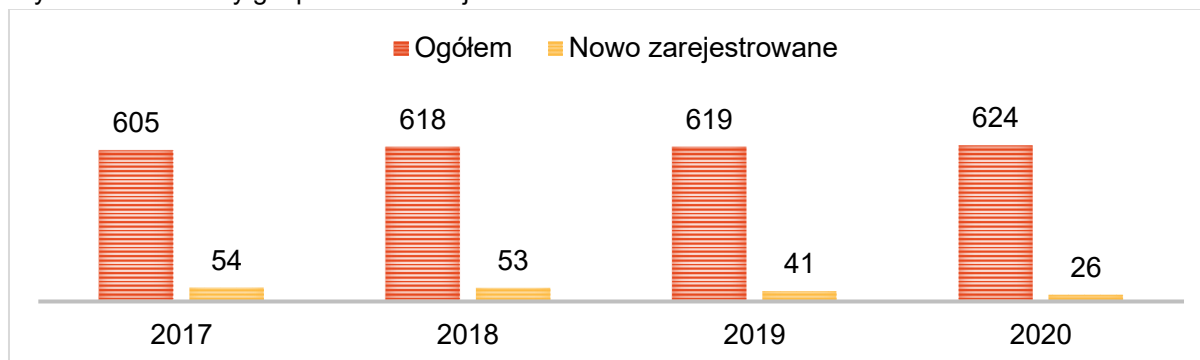
W Piławie Górnej w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowane były 624 podmioty gospodarki narodowej, z czego 404 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 26 nowych podmiotów, a 23 podmioty zostały wyrejestrowane.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Piławie Górnej najwięcej (57) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (607) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Piławie Górnej najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są przetwórstwo przemysłowe (24.8%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22.5%).

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się stały wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2017-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie powyższych danych można wnioskować, iż warunki do rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej są sprzyjające, a działania gminy w zakresie wspierania i rozwoju przedsiębiorczości przyczyniają się do poprawy stanu gospodarki lokalnej.

DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIŁAWA GÓRNA

Na początku badania mieszkańców poproszono o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym na terenie gminy Piława Górna. Przyjętą w tym pytaniu miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”.

Poniższa tabela przedstawia skalę ważności poszczególnych problemów wskazaną przez mieszkańców w trakcie badania.

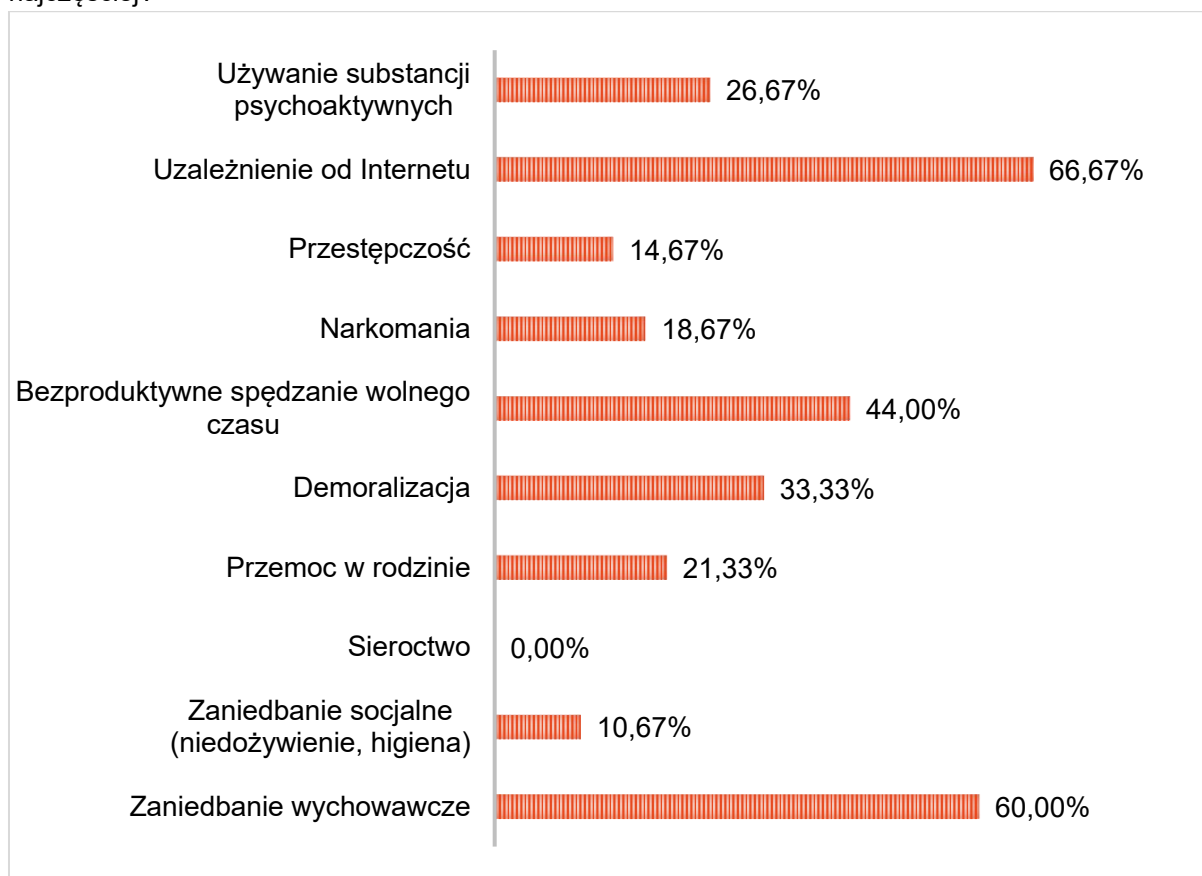
Tabela 12. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie gminy Piława Górna

Problemy społeczne	Średnia ważona problemu
Alkoholizm	3,97
Narkomania	3,54
Wzrost przestępczości	3,11
Nowe substancje psychoaktywne (dopalacze)	3,22
Bezrobocie	3,78
Ubóstwo	3,43

Jak wynika z badań, ankietowani mieszkańcy w hierarchii problemów najwyżej usytuowali alkoholizm, którego ważność została oceniona na poziomie 3,97. Najwyższa pozycja zjawiska alkoholizmu jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Na kolejnych pozycjach pod względem ważności znalazły się problem bezrobocia oraz ubóstwa. Mieszkańcy mieli również możliwość wpisania innych ważnych problemów. Wśród nich znalazły się: przemoc w rodzinie, bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, komunikacja oraz ekologia.

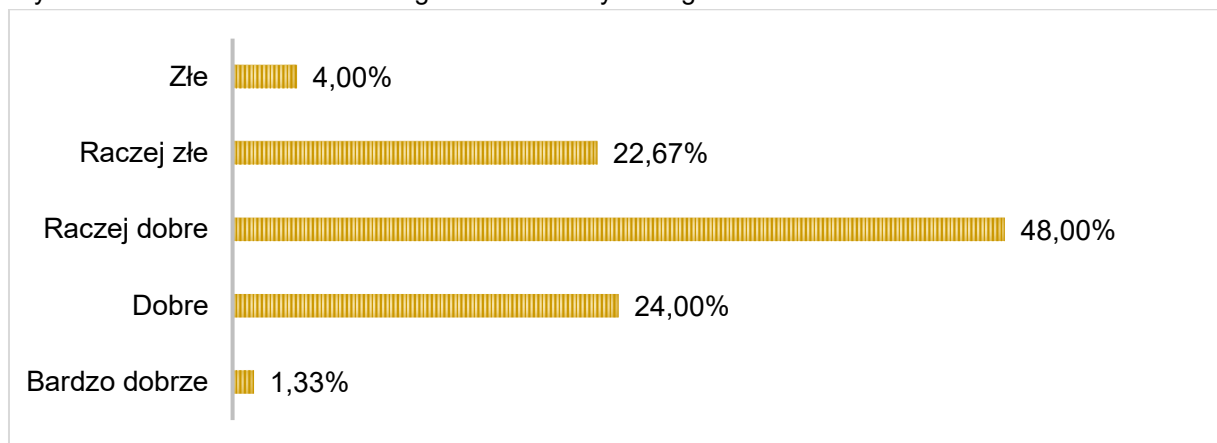
Mieszkańcy zostali również zapytani jakie negatywne zjawiska dostrzegają na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży. Jak wynika z odpowiedzi najbardziej zauważalnym problemem jest uzależnienie od Internetu oraz zaniedbanie wychowawcze, a kolejno bezproduktywne spędzanie czasu wolnego. Wielu respondentów zwróciło również uwagę na demoralizację, używanie substancji psychoaktywnych, przemoc w rodzinie oraz narkomanię.

Wykres 9. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej?

Ogólne warunki życia w gminie Piława Górna mieszkańcy najczęściej oceniali jako raczej dobre lub dobre. Łącznie 26,67% respondentów wystawiło negatywną ocenę warunków życia w gminie. Pozostałe 1,33% oceniło je bardzo dobrze.

Wykres 10. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w gminie?

Problemy w obszarze pomocy społecznej

Zgodnie z art. 2. ust. 1. ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z art. 3. w/w ustawy pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W PIŁAWIE GÓRNEJ

Wsparciem osób potrzebujących w Piławie Górnej zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej, mieszczący się przy ul. Piastowskiej 69.

Struktura zatrudnienia w OPS w Piławie Górnej:

- Dyrektor,
- Główna księgowa,
- Pracownicy socjalni - 3 osoby,
- Asystent rodziny,
- Inspektor - 3 osoby.

Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się problemami mieszkańców i wsparciem z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, pomocy materialnej dla uczniów (stypendia), dodatków mieszkaniowych oraz świadczeń wychowawczych. Ośrodek, realizując ustawowe

zadania pomocy społecznej, współpracuje z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Caritasem, osobami fizycznymi i prawnymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje działania wyznaczone przez przyjęte do realizacji programy:

- Gminny Program Wspierania Rodziny w Piławie Górnej na lata 2019-2021,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Piława Górna na lata 2021-2023,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochroną uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej,

- lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Świadczenia udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może też być udzielona z urzędu.

Podstawą przyznania świadczenia jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc. Pracownik socjalny przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, mogące mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznawanej im pomocy. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające stanowiące podstawę planowania pomocy.¹⁷

Z danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej wynika, iż ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy na przestrzeni lat 2018-2020 zmalała.

Tabela 13. Osoby korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej

Osoby korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej	
Rodziny korzystające ze świadczeń OPS	
Rok 2018	116 rodzin
Rok 2019	108 rodzin
Rok 2020	98 rodzin
Liczba osób w rodzinach	
Rok 2018	259 osób
Rok 2019	227 osób
Rok 2020	208 osób

¹⁷<http://www.ops-pilawagorna.pl/index.php/formy-pomocy/pomoc-spooleczna>

Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	
Rok 2018	46 rodzin
Rok 2019	43 rodziny
Rok 2020	40 rodzin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

Najczęstszą formą udzielanej pomocy są świadczenia niepieniężne, w postaci posiłku - choć liczba rodzin korzystających z tego typu pomocy na przestrzeni ostatnich trzech lat nieco zmalała. Wiele osób korzysta ze świadczeń pieniężnych.

Istotną formę wsparcia stanowi także pomoc socjalna, która jest ważnym zadaniem własnym o charakterze obowiązkowym. Praca socjalna jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwiązania lub wzmocnienia aktywności, samodzielności życiowej. Prowadzona jest również ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy oraz koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni świadczą pomoc w uzyskaniu różnych świadczeń między innymi: świadczeń emerytalno-rentowych, świadczenia uzupełniającego, świadczeń rodzinnych, pisanie wniosków itp. Pracę socjalną ciężko przedstawić jest w liczbach, tabelach, trudno jest ją opisać. Zajęcie to jest bardzo czasochłonne. Czasami jedna sprawa wymaga wykonania wielu telefonów, odwiedzenia wielu instytucji, współpracy z różnymi ludźmi i organizacjami. Podsumowując jest to jedno z najtrudniejszych zadań wyznaczonych przez ustawę o pomocy społecznej.

Tabela 14. Rodzaje świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych

Rodzaje pomocy udzielanej przez OPS	
Świadczenia pieniężne	Rok 2018 – 75 świadczeń
	Rok 2019 – 60 świadczeń
	Rok 2020 – 45 świadczeń
Świadczenia niepieniężne, ogółem:	Rok 2018 – 54 świadczenia
	Rok 2019 – 85 świadczeń
	Rok 2020 – 53 świadczenia
Świadczenia niepieniężne: posiłki	Rok 2018 – 54 świadczeń
	Rok 2019 – 52 świadczeń
	Rok 2020 – 46 świadczeń
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej	Rok 2018 - 101 rodzin/213 osób
	Rok 2019 - 97 rodzin/195 osób
	Rok 2020 - 125 rodzin/196 osób
Usługi opiekuńcze ogółem	Rok 2018 – 2 usługi opiekuńcze
	Rok 2019 – 1 usługa opiekuńcza
	Rok 2020 – 1 usługa opiekuńcza
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	Rok 2018 - 6 odpłatności
	Rok 2019 - 6 odpłatności
	Rok 2020 - 4 odpłatności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

W roku 2020 najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej było bezrobocie, ubóstwo, a kolejno alkoholizm oraz długotrwała choroba.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu:

Niepełnosprawność

- Rok 2018: 40 rodzin;
- Rok 2019: 36 rodzin;
- Rok 2020: 35 rodzin.

Bezrobocie

- Rok 2018: 79 rodzin;
- Rok 2019: 66 rodzin;
- Rok 2020: 60 rodzin.

Ubóstwo

- Rok 2018: 84 rodziny;
- Rok 2019: 90 rodzin;
- Rok 2020: 56 rodzin.

Bezradność opiekuńczo-wychowawcza

- Rok 2018: 49 rodzin;
- Rok 2019: 44 rodziny;
- Rok 2020: 31 rodzin.

Długotrwała choroba

- Rok 2018: 54 rodziny;
- Rok 2019: 50 rodzin;
- Rok 2020: 40 rodzin.

Przemoc w rodzinie

- Rok 2018: 3 rodziny;
- Rok 2019: 2 rodziny;
- Rok 2020: 2 rodziny.

Bezdomność

- Rok 2018: 8 rodzin;
- Rok 2019: 8 rodzin;
- Rok 2020: 9 rodzin.

Potrzeba ochrony macierzyństwa

- Rok 2018: 4 rodziny;
- Rok 2019: 2 rodziny;
- Rok 2020: 3 rodziny.

Alkoholizm

- Rok 2018: 62 rodziny;
- Rok 2019: 57 rodzin;
- Rok 2020: 52 rodziny.

Narkomania

- Rok 2018: 4 rodziny;
- Rok 2019: 4 rodziny;
- Rok 2020: 4 rodziny.

Zdarzenie losowe

- Rok 2018: 3 rodziny;
- Rok 2019: 6 rodzin;
- Rok 2020: 1 rodzina.

Odbiorcami pomocy społecznej w 2020 roku były przede wszystkim osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku oraz osoby pracujące dorywczo.

Tabela 15. Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową

Struktura odbiorców pomocy społecznej	2020 rok
pracuje	0
pracuje dorywczo	8 osób
nie pracuje	0
studiuje	0
na rencie	1 osoba
na emeryturze	5 osób
na zasiłku dla bezrobotnych	0
bezrobotny, bez prawa do zasiłku	26 osób
inne	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

W ramach przygotowania dokumentu Strategii przeprowadzono badanie ankietowe wśród pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Piławie Górnej, w którym wzięło udział 9 osób. Jak wynika z pozyskanych danych, wśród najważniejszych problemów społecznych, które dotyczą rodziny z terenu gminy pracownicy socjalni najczęściej wymieniali alkoholizm, a kolejno bezrobocie, nieporadność życiową, bezrobocie oraz bezradność opiekuńczo-wychowawczą. Pojawiły się również pojedyncze odpowiedzi wskazujące na ubóstwo oraz niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami.

Z odpowiedzi pracowników socjalnych wynika również, iż rodziny z dziećmi najczęściej zgłaszają nadużywanie alkoholu/alkoholizm, a kolejno problemy finansowe, bezrobocie, trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, następnie problemy zdrowotne w rodzinie, konflikty ze współmałżonkiem/partnerem, ubóstwo oraz uzależnienia dokładniej nieokreślone (uzależnienie dzieci od komputera, uzależnienie od leków, uzależnienie od substancji psychoaktywnych) i przemoc.

Bezrobocie

Zgodnie z danymi GUS, w 2020 roku w gminie Piława Górna zarejestrowanych było 168 osób bezrobotnych, w tym: 82 kobiety oraz 86 mężczyzn. Na przestrzeni lat 2017-2019 ogólna liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Piława Górna zmalała o 27,27%. Natomiast w 2020 roku nastąpił wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych, w tym: osób do 30 roku życia, jak również osób długotrwale bezrobotnych.

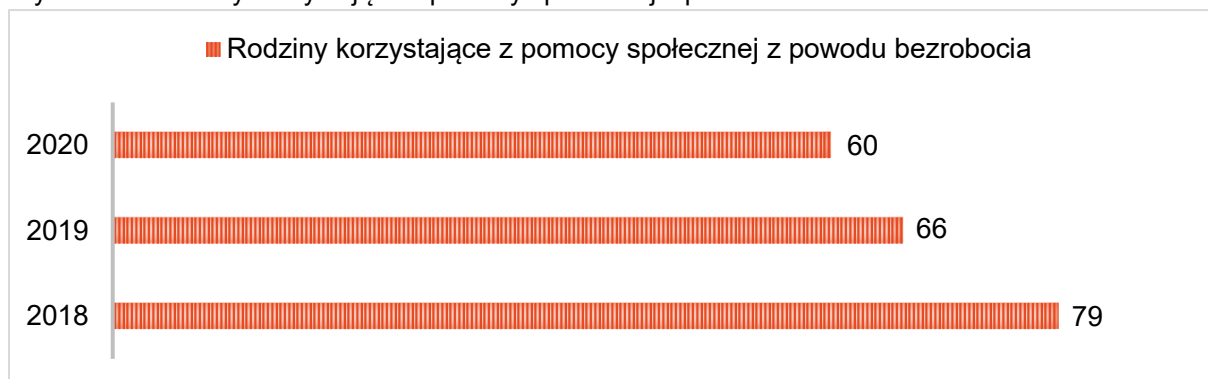
Tabela 16. Stan bezrobocia rejestrowanego w gminie Piława Górna w latach 2017-2020

Stan bezrobocia	
Bezrobotni zarejestrowani ogółem:	
Rok 2017	187 osób
Rok 2018	148 osób
Rok 2019	136 osób
Rok 2020	168 osób
Kobiety	
Rok 2017	94 kobiety
Rok 2018	60 kobiet
Rok 2019	63 kobiety
Rok 2020	82 kobiety
Mężczyźni	
Rok 2017	93 mężczyzn
Rok 2018	88 mężczyzn
Rok 2019	73 mężczyzn
Rok 2020	86 mężczyzn
Osoby długotrwale bezrobotne	
Rok 2017	78 osób
Rok 2018	48 osób
Rok 2019	51 osób
Rok 2020	74 osoby

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi OPS w Piławie Górnej, na przestrzeni lat 2018-2020 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia.

Wykres 11. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

Bezdomność

Zdefiniowanie pojęcia bezdomności niewątpliwie nastrocza badaczom coraz to nowszych problemów. Najogólniej, można ją określić jako względnie trwałą sytuację człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nieposiadającego własnego mieszkania.¹⁸

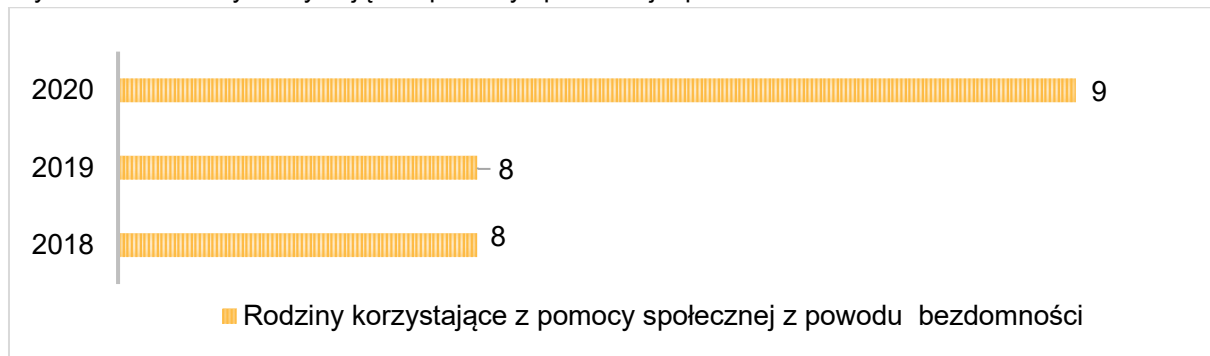
Bezdomność wydaje się być szczególnie bolesnym zjawiskiem, gdyż człowiek, którego ona dotyczy, pozostając bez dachu nad głową, funkcjonuje bez przestrzeni, w której może się schronić przed trudnymi życiowymi sytuacjami. Osobie, która ma dom, bardzo trudno zrozumieć bezdomnych, a przecież jest ich coraz więcej. Dzisiaj można ich spotkać w każdym mieście; do niedawna zaś stanowili zjawisko charakterystyczne jedynie dla dużych aglomeracji. Jest to swego rodzaju znak czasu.

Bezdomność w gminie Piława Górna jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej.

Zgodnie z danymi OPS w Piławie Górnej, na przestrzeni lat 2018-2020 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności.

¹⁸ M. Porowski, Bezdomność – obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych, [w:] Pedagogika społeczna: człowiek w zmieniającym się świecie, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Żak, Warszawa 1995, s. 433–434

Wykres 12. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezdomności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych

Alkoholizm

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co ósmy dorosły Polak nie pije w ogóle alkoholu. Ponadto większość osób pijących alkohol spożywa go w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Jednak kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Należy podkreślić, że grupa osób najwięcej pijących, stanowiąca 9% ogólnej liczby osób konsumujących alkohol, spożywa aż 43% całego wypijanego alkoholu.¹⁹

Konkretna liczba osób uzależnionych od alkoholu jest trudna do ustalenia. Posługując się danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można natomiast określić przybliżoną liczbę osób wśród danej populacji, u których mogą występować różne kategorie problemów alkoholowych.

Tabela 17. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe) dla Polski 38,6 mln mieszkańców oraz Gmina Piława Górna 6 364 mieszkańców	
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Polska: ok. 2% populacji
	Gmina Piława Górna: ok. 127 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	Polska: ok. 4% populacji
	Gmina Piława Górna: ok. 255 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	Polska: ok. 4% populacji
	Gmina Piława Górna: ok. 255 osób

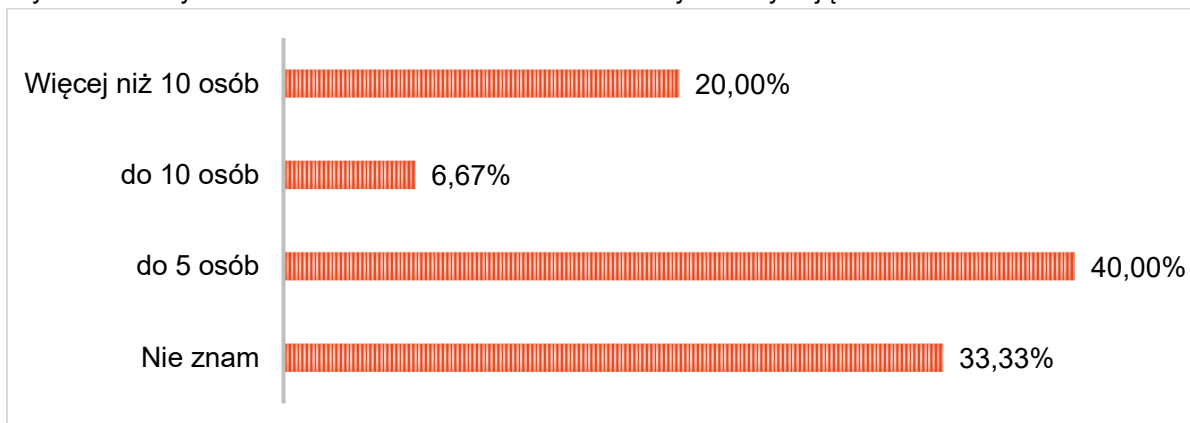
¹⁹ PARPA - szkody zdrowotne i uzależnienie, picie ryzykowne i szkodliwe

Osoby pijące szkodliwie	Polska: 5-7% populacji
	Gmina Piława Górna: ok. 318–445 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	Polska: 2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin
	Gmina Piława Górna: ok. 84 osoby dorosłe i 170 dzieci

Źródło: PARPA

Dane z przeprowadzonej diagnozy społecznej wśród mieszkańców z terenu gminy Piława Górna wskazują, iż problem alkoholizmu został usytuowany najwyżej w hierarchii problemów społecznych. 62,67% badanych stwierdziło, że jest to bardzo powszechny problem, z kolei 16,00% uznało, że są to nieliczne przypadki. Idąc dalej, 70,67% uważa, że osoby spożywające alkohol na terenie gminy stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Co więcej, problem odnotowany został także w odpowiedziach respondentów potwierdzających znajomość w swoim otoczeniu osób nadużywających alkoholu, 66,67% z nich przyznało, że zna takie osoby.

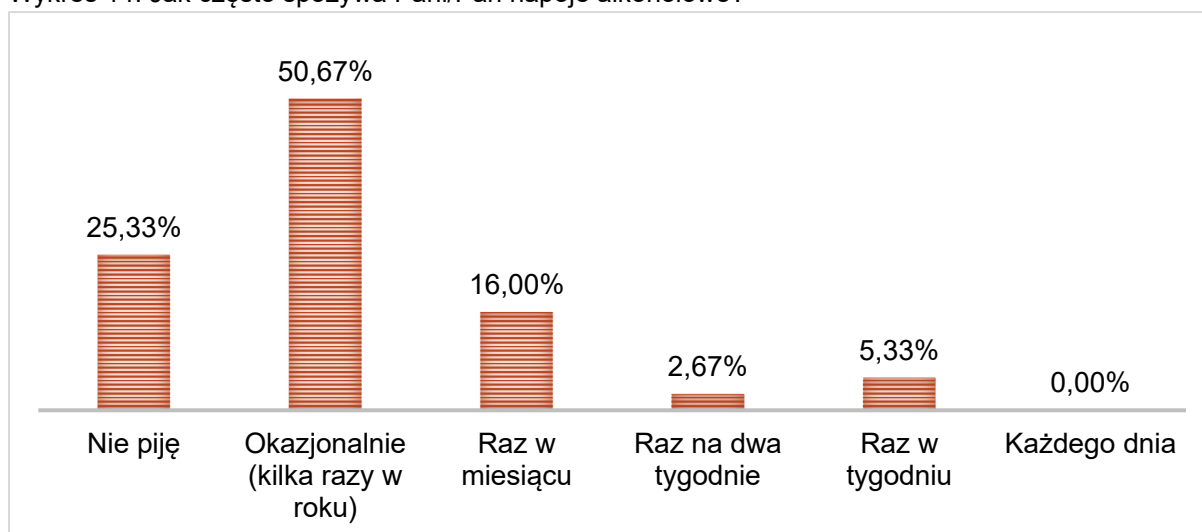
Wykres 13. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkoholu?

Jak wskazują wyniki pozyskane w trakcie badania, 50,67% respondentów spożywa alkohol okazjonalnie, a najczęściej spożywanym napojem jest piwo, a w dalszej kolejności wino i drinki. 25,33% respondentów zadeklarowało abstynencję, natomiast

pozostali ankietowani przyznali się do spożywania alkoholu raz w miesiącu lub częściej.

Wykres 14. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?

Idąc dalej, 33,33% ankietowanych potwierdziło, że spotkało się ze zjawiskiem nietrzeźwości wśród kierowców. Nieco niepokojącym jest, iż łącznie 32,00% badanych było świadkami spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Mieszkańcy zwrócili również uwagę na nasilenie zjawiska spożywania alkoholu przez osoby nieletnie. Łącznie 32,00% badanych przyznało, że spotkało się z przypadkami sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Uwagę zwraca wynik wskazujący, iż tylko 34,67% respondentów zna instytucje działające na terenie gminy, które pomagają osobom uzależnionym, a wśród nich wskazują Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kluby AA, Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia oraz Punkt Informacyjno- Konsultacyjny. Pozostałe 65,33% badanych przyznało się do braku wiedzy w tym zakresie.

Problem spożywania napojów alkoholowych przez młode osoby potwierdzają także wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkoły z terenu gminy Piława Górna.

Z pozyskanych danych wynika, iż 1,96% uczniów klas piątych i szóstych oraz 28,57% uczniów klas siódmych i ósmych miało już kontakt z alkoholem. Niepokojącym jest również fakt, iż obniża się wiek inicjacji alkoholowej, która według deklaracji badanych

uczniów najczęściej przypada na wiek 13 lat. Warto zaznaczyć, iż 25,00% klas siódmych i ósmych spożywało alkohol za namową osób trzecich. Wielu uczniów biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi. Pozyskane w trakcie badania dane wskazują, iż takie znajomości zazwyczaj poszerzają się wraz z wiekiem badanych. Uczniowie prezentują dość wysoki poziom znajomości konsekwencji zdrowotnych picia alkoholu.

Problem alkoholizmu potwierdzają także odpowiedzi uczestniczących w badaniu sprzedawców napojów alkoholowych. 21,43% potwierdziło, iż zdarzyło się nieprzyjemne zajście związane z alkoholem w obrębie sklepu. 57,14% badanych przyznało, że spotyka się z próbami zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe. 14,29% zna przypadki sprzedaży nieletnim alkoholu. Badani deklarowali najczęściej, że próby zakupu alkoholu przez osoby młode zdarzają się raczej rzadko (71,43%). Idąc dalej, 50,00% ankietowanych sprzedawców napojów alkoholowych przyznaje, iż osoby niepełnoletnie rzadko podejmują próbę zakupu piwa 0%. W tym miejscu należy odwołać się do oficjalnego stanowiska Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgodnie z którym „sprzedaż osobom nieletnim tzw. piwa bezalkoholowego (...) będzie budzić wątpliwości wychowawcze oraz może naruszać cele ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych szczególnie wśród dzieci i młodzieży, gdyż spożywanie przez dzieci oraz młodzież piwa bezalkoholowego wyrabia nawyki konsumpcji piwa w życiu dorosłym.”²⁰

Pozytywnym jest, że w przypadku wątpliwości co do pełnoletności klienta, wszyscy sprzedawcy proszą o okazanie dokumentu potwierdzającego wiek, gdyż w większości

²⁰ PARPA, Stanowisko PARPA w sprawie sprzedaży piwa bezalkoholowego, Warszawa 2018

mają świadomość jakie kary grożą sprzedawcy za sprzedaż alkoholu osobie niepełnoletniej.

Akcentowany przez respondentów problem alkoholizmu wskazuje zatem jednoznacznie na priorytetowy kierunek działań, jaki powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, szkoleniowym, informacyjnym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu gminnym odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piławie Górnej. Komisja inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych.

Celem działań jest ograniczenie dostępności alkoholu, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmowanie działań w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie oraz zwiększenie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Podejmowane działania mają za zadanie wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowanie zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych.

Dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020 wskazują, iż na przestrzeni lat 2019-2020 wzrosła liczba wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego, natomiast zmalała liczba zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych. W 2019 i 2020 roku przeprowadzono najwięcej kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Posiedzenia GKRPA (ogółem):

- Rok 2018: 11 posiedzeń;
- Rok 2019: 11 posiedzeń ;
- Rok 2020: 10 posiedzeń.

Posiedzenia podkomisji interwencyjno- motywującej:

- Rok 2018: 11 posiedzeń;
- Rok 2019: 11 posiedzeń ;
- Rok 2020: 10 posiedzeń.

Przeprowadzone rozmowy motywujące:

- Rok 2018: 7 rozmów;
- Rok 2019: 6 rozmów;
- Rok 2020: 10 rozmów.

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

- Rok 2018: 17 kontroli;
- Rok 2019: 19 kontroli;
- Rok 2020: 19 kontroli.

Wnioski o leczenie odwykowe:

- Rok 2018: 12 wniosków;
- Rok 2019: 9 wniosków;
- Rok 2020: 14 wniosków.

Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych:

- Rok 2018: 8 zleceń;
- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0.

Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego:

- Rok 2018: 0;
- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 1 wniosek.

Postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych:

- Rok 2018: 17 postanowień;
- Rok 2019: 15 postanowień;
- Rok 2020: 14 postanowień.

Punkt Konsultacyjno- Informacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin, zakres działań:

- Diagnostyka z zakresu uzależnień i współuzależnienia;
- Poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne;
- Terapia indywidualna oraz grupowa;
- Poradnictwo administracyjne.

Osoby zatrudnione w Punkcie Konsultacyjno- Informacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin:

- Psycholog,
- Pedagog,
- Specjalista psychoterapii uzależnień,
- Specjalista ds. Przeciwdziałania przemocy w rodzinie (psychoterapia).

Z poniższych danych wynika, iż na przestrzeni lat 2018-2020 wzrosła liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin.

Tabela 18. Działalność Punktu Konsultacyjno- Terapeutycznego w Piławie Górnej

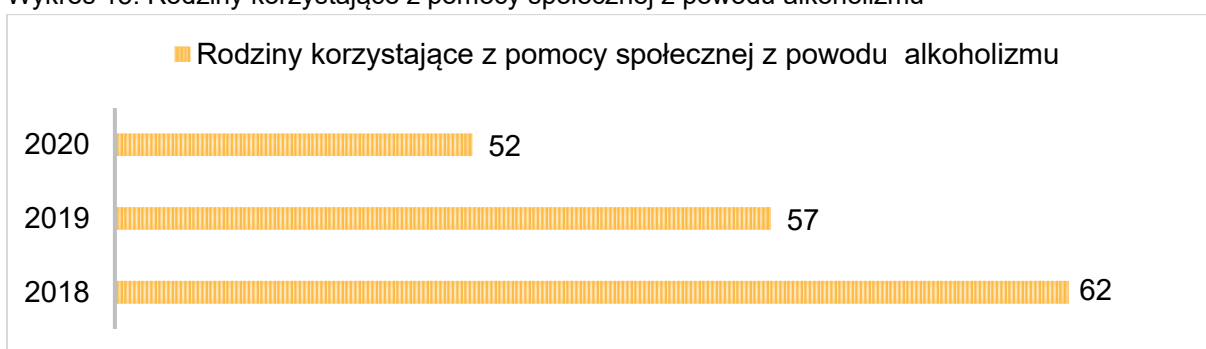
Działalność Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin	
Liczba osób korzystających z pomocy PK ogółem:	
Rok 2018	12 osób
Rok 2019	9 osób

Rok 2020	45 osób
Osoby z rodzin z problemem alkoholowym	
Rok 2018	12 osób
Rok 2019	9 osób
Rok 2020	45 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Piławie Górnej

Zgodnie z danymi OPS w Piławie Górnej, na przestrzeni lat 2018-2020 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.

Wykres 15. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

Narkomania

„Narkomania staje się coraz bardziej powszechnym zjawiskiem w Polsce. Aż co piąty nastolatek spróbował marihuany, co dziesiąty – amfetaminy, natomiast co piętnasty próbował heroiny. Zjawisko narkomanii jest coraz bardziej wszechobecne. Obowiązujące w Rzeczypospolitej normy prawne nakładają wiele sankcji karnych na osoby powiązane ze środowiskiem narkomanii: na dealerów narkotyków, osoby, które je przetwarzają, wytwarzają, czerpią zyski ze sprzedaży lub są ich posiadaczami. Normy te są często interpretowane jako jedne z najbardziej restrykcyjnych w porównaniu z innymi państwami Europy. Zjawisko narkomanii to jeden z najpoważniejszych problemów społecznych, a także chorób XXI wieku. Osób zarażonych wciąż przybywa i są to w głównej mierze osoby młode.”²¹

Dane pozyskane w trakcie diagnozy zagrożeń społecznych wskazują, iż problem narkomanii jest zauważalny na terenie gminy Piława Górna, natomiast są to najczęściej sporadyczne przypadki. Zdecydowana większość respondentów biorących udział w badaniu nie zna osób zażywających narkotyki (89,33%), jak również miejsc, w których można dokonać zakupu tego rodzaju substancji psychoaktywnych (81,33%). Do zażywania narkotyków bądź innych substancji odurzających przyznało się łącznie 10,67% respondentów, przy czym większość zadeklarowała, że był to jednorazowy kontakt (8,00%).

W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród uczniów pojawiły się deklaracje potwierdzające znajomość w swoim środowisku osób niepełnoletnich zażywających narkotyki. Do posiadania tego typu znajomości przyznało się 11,76% uczniów klas piątych i szóstych oraz 19,69% uczniów klas siódmych i ósmych. Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej nie miała dotychczas kontaktu z narkotykami. Do zażywania narkotyków przyznało się 9,45% uczniów klas siódmych i ósmych. Wraz z wiekiem wzrasta również możliwość dostępu do substancji

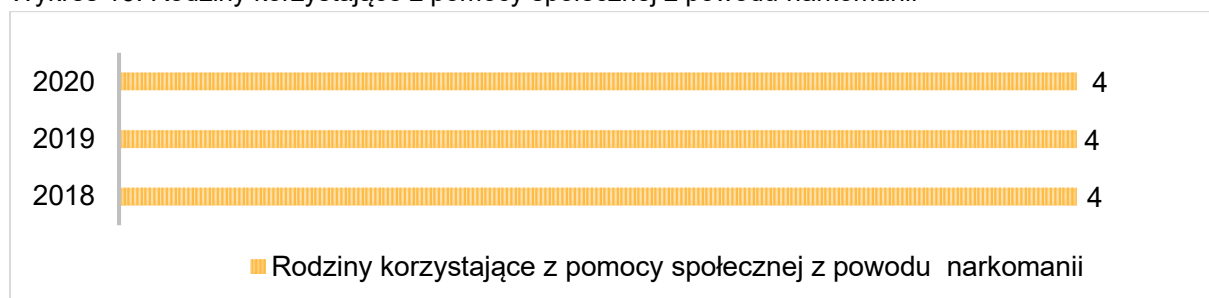
²¹ Instytut Zdrowia Publicznego, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Jana Kochanowskiego

psychoaktywnych, a 4,80% przyznało, iż zdarzyło się im przebywać na terenie szkoły pod wpływem narkotyków. Kolejno 13,39% potwierdziło, iż posiada informacje gdzie i u kogo można kupić narkotyki. Badani uczniowie prezentują raczej dobry poziom wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków, a także sankcji prawnych z tytułu ich posiadania. Niemniej jednak istnieje spora grupa osób, szczególnie wśród uczniów młodszych, która takiej wiedzy nie posiada.

Idąc dalej, 6,40% uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, iż miało kontakt z dopalaczami, a 9,60% przyznało, iż wie gdzie i u kogo kupić dopalacze. Ponadto, 19,20% uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, że zna osoby w swoim środowisku, które zażywają dopalacze. Niepokojącym jest, iż 24,00% z nich przyznało, że nie posiada wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych używania dopalaczy.

Zgodnie z danymi OPS w Piławie Górnej, na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii jest niezmienna.

Wykres 16. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu narkomanii

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba

Dane demograficzne wskazują wyraźnie na problem starzenia się społeczeństwa na terenie gminy Piława Górna. Jak wiadomo osoby starsze są bardziej narażone na choroby, co często prowadzi także do niepełnosprawności. Starość wiąże się z niższą aktywnością i sprawnością fizyczną, a w konsekwencji często z marginalizacją osób starszych jako zbiorowości. W związku z migracją ludzi młodych wzrasta ilość osób starszych, samotnie mieszkających, które często wymagają opieki. Na terenie gminy zauważalny jest problem zapewnienia opieki, który z biegiem lat może narastać. W związku z tym konieczne jest dostosowanie infrastruktury usług społecznych do potrzeb zwiększającej się społeczności osób starszych w celu umożliwienia pozostawania jak najdłużej samodzielnie w swoim miejscu zamieszkania i aktywnymi w życiu społecznym.

Tabela 19. Podział mieszkańców ze względu na wiek

Liczba mieszkańców	
Ogółem:	
Rok 2017	6 479 osób
Rok 2018	6 457 osób
Rok 2019	6 394 osoby
Rok 2020	6 364 osoby
Osoby w wieku 0-17 lat:	
Rok 2017	1 052 osoby
Rok 2018	1 043 osoby
Rok 2019	1 044 osoby
Rok 2020	1 054 osoby
Osoby w wieku 18-59 lat:	
Rok 2017	3 840 osób
Rok 2018	3 765 osób
Rok 2019	3 650 osób
Rok 2020	3 605 osób

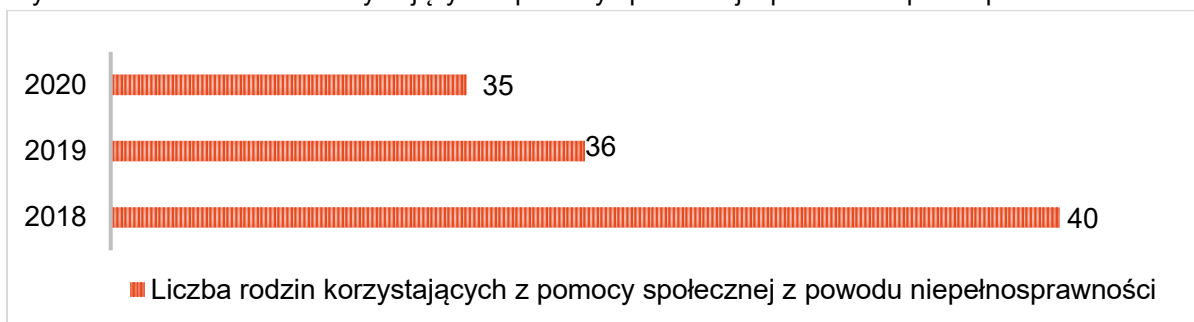
Osoby w wieku 60 lat i więcej:	
Rok 2017	1 587 osób
Rok 2018	1 649 osób
Rok 2019	1 700 osób
Rok 2020	1 705 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba to przesłanki do udzielania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej, uprawniające między innymi do zasiłku okresowego, usług opiekuńczych, zasiłku pielęgnacyjnego czy świadczenia pielęgnacyjnego.

Zgodnie z danymi OPS w Piławie Górnej, liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności oraz liczba odbiorców pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby zmalała na przestrzeni lat 2018 -2020.

Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

Wykres 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby

Źródło: opracowanie własne na podstawie OPS w Piławie Górnej

Ze świadczeń pomocy społecznej coraz częściej korzystają osoby w wieku senioralnym, wymagające opieki z powodu choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu. Wzrastają zatem wydatki na domy pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej w październiku 2020 roku przystąpił do ogólnopolskiego programu „Wspieraj Seniora”, który w szczególności obejmuje pomoc w robieniu i dostarczeniu zakupów, wyprowadzenie psa na spacer czy też inne czynności, które są utrudnione z uwagi na trwającą pandemię koronawirusa.

Na terenie gminy od grudnia 2018 roku działa Klub "Senior+". Uczestnicy Klubu "Senior+" mogą korzystać z zajęć edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz rękodzielniczych, mają także zapewnione usługi rehabilitacyjne i terapeutyczne. Wspólnie z instruktorem do spraw kulturalno- oświatowych zaplanowane zostały spotkania tematyczne i okazjonalne.

Na terenie gminy Piława Górna funkcjonuje Rada Seniorów, która została powołana w celu pobudzenia aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej. Rada pełni funkcję konsultacyjną, doradczą i inicjatywną. Odnosząc się do charakteru konsultacyjnego, przykładowo można tu wymienić konsultacje projektów aktów prawa miejscowego, lokalnych planów, strategii rozwoju, programów współpracy naszej gminy z organizacjami pozarządowymi, proponowanych inwestycji lub przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne osób starszych. W ramach kompetencji doradczej i inicjatywnej Rada może formułować własne propozycje rozwiązań w przedkładanych sprawach czy inspirować władze do podjęcia nowych działań mających na celu podniesienie jakości życia osób starszych we wspólnocie samorządowej. Kadencja Rady Seniorów trwa cztery lata.²²

²² Raport o stanie Gminy Piława Górna za 2020 rok

Liczba atrakcji (kulturalnych, sportowych, integracyjnych) zorganizowanych w 2020 roku na terenie gminy Piława Górna na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych:

- Dzień Seniora (26.01.2020) - Miejski Ośrodek Kultury i Biblioteka zaprosił seniorów z powiatu dzierzoniowskiego na specjalny Dzień Babci i Dziadka. Impreza zorganizowana na hali sportowej odbyła się w trosce o zdrowie najstarszych mieszkańców. Studenci medycyny z Wrocławia przeprowadzili darmowe badania wzroku, poziomu cukru oraz prawidłowości ciśnienia tętniczego. Seniorzy mogli zasięgnąć porady dietetyka i wykonać pomiar tkanki tłuszczowej. Ważnym elementem edukacyjnym wydarzenia była prelekcja o chorobach cywilizacyjnych i problemach zdrowotnych osób starszych.
- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów zorganizował Dzień Kobiet oraz wycieczkę do Kłodzka i do Boguszyna.²³

Pracownicy socjalni uczestniczący w badaniu ankietowym wymienili kilka problemów odnoszących się do osób niepełnosprawnych, które dostrzegają w trakcie swojej pracy. Wskazano na niedostosowaną infrastrukturę i bariery architektoniczne, brak placówki medycznej na terenie gminy, w której prowadzona byłaby rehabilitacja osób niepełnosprawnych, izolację oraz brak dostępności do specjalistów służby zdrowia. Idąc dalej, łącznie 55,55% respondentów stwierdziło, że oferta gminy skierowana do osób niepełnosprawnych, w zakresie opieki, pomocy, wsparcia czy usług opiekuńczych jest wystarczająca. Z kolei 33,33% ankietowanych było przeciwnego zdania, natomiast pozostałe 11,11% nie potrafiło jednoznacznie ocenić oferty gminy w tym zakresie.

Z kolei wśród problemów dotyczących osób starszych pracownicy socjalni wymieniali najczęściej samotność, niepełnosprawność, bezradność, brak odpowiedniej opieki

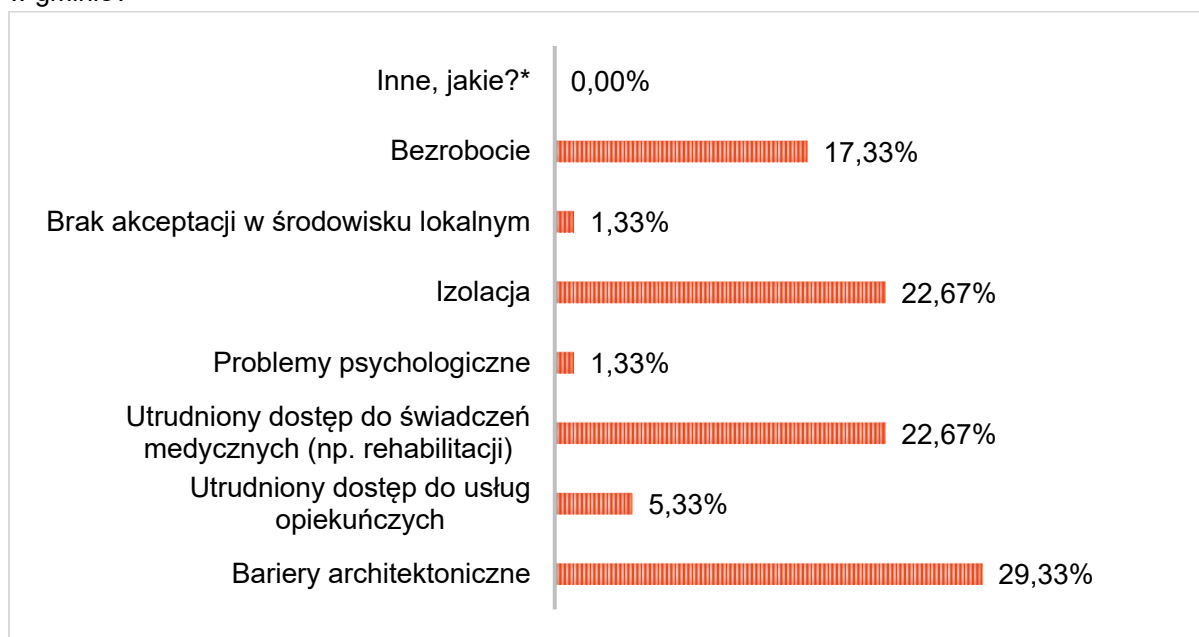
²³ Tamże

medycznej, brak dostępu do lekarzy specjalistów oraz brak wolontariuszy. Kolejno wskazywali na odosobnienie osób starszych spowodowane m.in. chorobami, niepełnosprawnością, obawą przed opuszczeniem mieszkania z uwagi na stan epidemii, poczucie odrzucenia i nieprzydatności innym, jak również niskie dochody osób starszych. Idąc dalej, łącznie 77,77% respondentów przyznało, że oferta gminy w tym zakresie jest wystarczająca. Z kolei, 11,11% wyraziło zdanie przeciwne i tyle samo nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Według pracowników OPS najbardziej podczas pandemii COVID-19 ucierpiały osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze i to do nich w pierwszej kolejności należy kierować wsparcie.

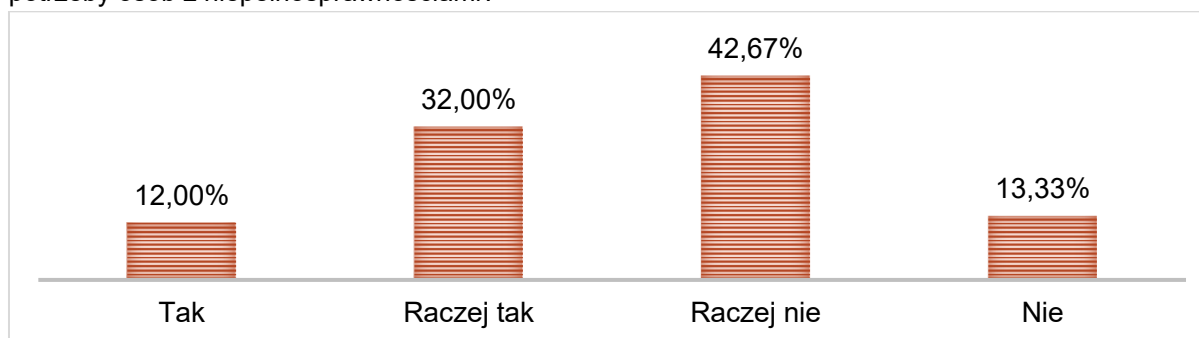
W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Piława Górna wskazano kilka problemów, które ich zdaniem najbardziej dotyczą osoby z niepełnosprawnościami. I tak, 29,33% badanych wskazało na bariery architektoniczne, a 22,67% na izolację i utrudniony dostęp do placówek medycznych (np. rehabilitacji). Zwrócono również uwagę na bezrobocie (17,33%), utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (5,33%), problemy psychologiczne (1,33%) oraz brak akceptacji w środowisku lokalnym (1,33%).

Wykres 19. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie?

Ponadto większość respondentów tj. łącznie 56,00% przyznała, że działania podejmowane na terenie gminy Piława Górna raczej nie uwzględniają potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

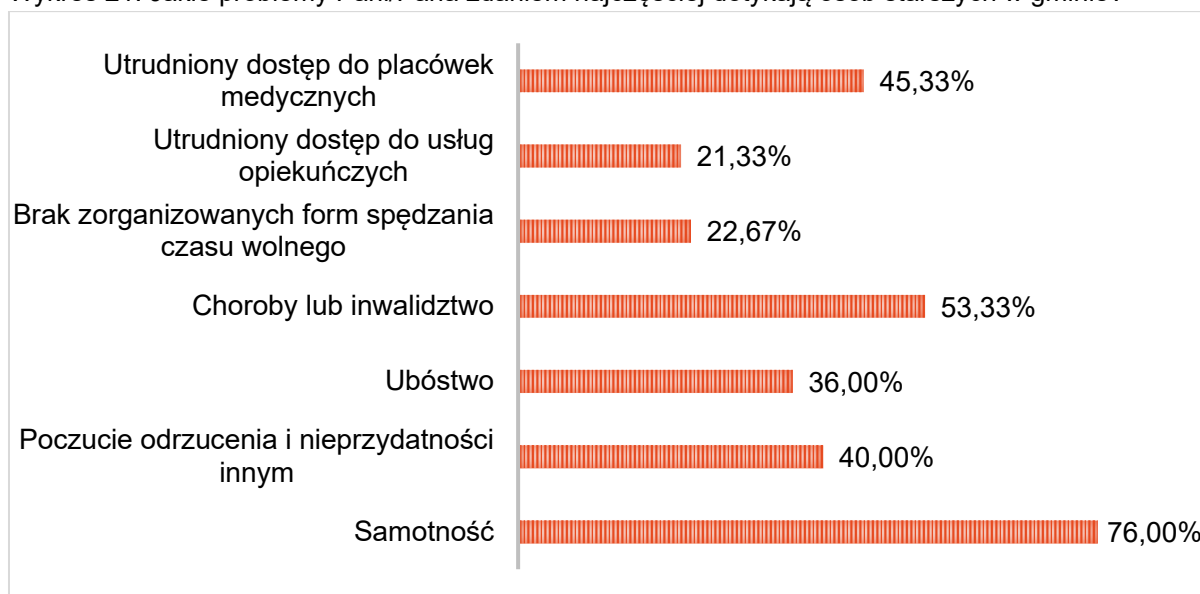
Wykres 20. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?

Wśród działań mających na celu poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych w gminie ankietowani mieszkańcy wymieniali najczęściej jako zasadne likwidację barier architektonicznych, dostosowanie budynków, chodników do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zwrócono również uwagę na konieczność zwiększenia dostępności do rehabilitacji.

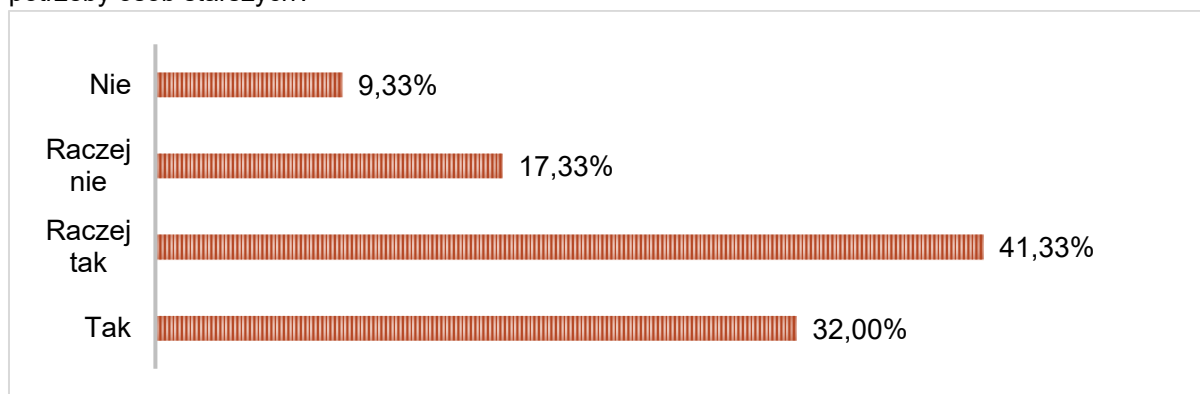
W trakcie ankietyzacji poruszono także problematykę dotyczącą osób starszych. Wśród kluczowych problemów dotyczących seniorów respondenci wskazywali najczęściej samotność (76,00%), choroby lub inwalidztwo (53,33%), utrudniony dostęp do placówek medycznych (45,33%), jak również poczucie odrzucenia i nieprzydatności innym (40,00%) oraz ubóstwo (36,00%). Zwrócono również uwagę na brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego (22,67%) oraz utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (21,33%).

Wykres 21. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych w gminie?

Według 73,33% ankietowanych przyznało, że działania podejmowane na terenie gminy Piława Górna uwzględniają potrzeby osób starszych. Z kolei, łącznie 26,67% wyraziło zdanie przeciwne w tym temacie.

Wykres 22. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Respondenci wymienili szereg działań, które ich zdaniem poprawiłyby sytuację osób starszych. Większość wskazała na zasadność stworzenia wolontariatu na terenie gminy. Zwrócono również uwagę na zasadność zwiększenia liczby realizacji projektów z udziałem osób starszych, zapewnienia lepszego dostępu do rehabilitacji oraz zatrudnienia pielęgniarki środowiskowej lub opiekunki osób starszych i chorych.

Instytucje wspomagające osoby niepełnosprawne oraz starsze na terenie gminy Piława Górna:

Zadania prowadzone w 2020 roku przez Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów - Oddział w Piławie Górnej:

- Zadanie publiczne w zakresie udzielania pomocy społecznej i działań na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych oraz będących w trudnej sytuacji życiowej, w tym działalność Klubu Senior „Radość”.
- Zadanie pod tytułem „Integracja Seniorów na wycieczce w Dusznikach Zdroju” prowadzone w ramach projektu „Pomoc społeczna i działania na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych oraz będących w trudnej sytuacji życiowej”. W ramach zadania zrealizowana została wycieczka integracyjna dla seniorów do Dusznik Zdroju.

Usługi świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Dzierżoniowie dla osób niepełnosprawnych:

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba posiadająca orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub osoba legitymująca się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

Ponadto, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

- szkoleń;
- stażu;
- prac interwencyjnych;
- przygotowania zawodowego dorosłych;
- badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji;
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji;
- finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji;
- studiów podyplomowych;
- szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową;
- bonu na zasiedlenie;
- bonu szkoleniowego;
- bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukujących pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty

finansowane ze środków PFRON. Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców.²⁴

Tabela 20. Instrumenty finansowane ze środków PFRON

<p>Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczoną stopniem o niepełnosprawności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika. • Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy. • Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy. • Zwrot kosztów szkolenia pracownika. • Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy. • Zwolnienie z wpłat na PFRON. • Refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.
<p>Uprawnienia osoby z orzeczoną stopniem o niepełnosprawności zdolnej do pracy, posiadającej status „bezrobotnego” lub poszukującej pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy). • Możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia

²⁴ Powiatowy Urząd Pracy w Dzierżoniowie - informacje dla osób niepełnosprawnych

	<p>zawodowego (szkolenia, studia podyplomowe, staż).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (doradcy zawodowego).
<p>Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. • Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego. • Refundacja składek ZUS.

Ubóstwo

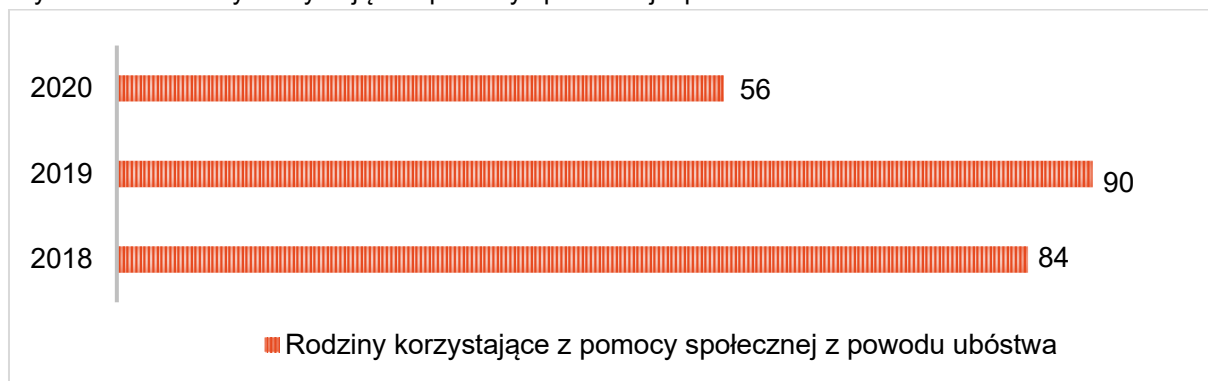
Ubóstwo jest jednym z najważniejszych i najbardziej złożonych problemów społecznych. Jest też ściśle powiązane z zagadnieniami marginalizacji i wykluczenia społecznego. Ubóstwo gospodarstw domowych w sposób szczególny uderza w wychowujące się w nich dzieci, ponieważ ogranicza i zagraża ich prawidłowemu rozwojowi i socjalizacji. Ubóstwo staje się poważnym problemem społecznym wtedy, gdy dotyczy znacznej części społeczeństwa. Skutki biedy nie rozciągają się jedynie na jednostki nią doświadczane, ale również - zwłaszcza w sytuacji jej trwałości i pokaźnego zasięgu - na resztę społeczeństwa, w tym również na tę dobrze sytuowaną pod względem materialnym. Rodzi ona bowiem wiele niekorzystnych zjawisk, począwszy od degradacji biologicznej i społecznej ubogich oraz ich rodzin, a skończywszy na zachowaniach patologicznych takich jak np. alkoholizm, narkomania oraz przestępczość.

Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera w swojej treści wyjaśnienia pojęcia ubóstwa. Wywnioskować można z niej, że ubóstwem jest posiadanie dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy społecznej, a zatem każda rodzina, w której dochód na osobę nie przekracza określonego kryterium dochodowego oraz każda osoba samotnie gospodarująca, której dochód nie przekracza określonego kryterium dochodowego, żyją w ubóstwie.

Aby jednak uzyskać pomoc społeczną, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić również co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna lub inne okoliczności.

Zgodnie z danymi OPS w Piławie Górnej, na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa zmalała. Można jednak zauważyć, iż w 2019 roku odnotowano największą liczbę rodzin tj. 90 korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Wykres 23. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

Uczestniczący w badaniu ankietowym nauczyciele szkoły z terenu gminy Piława Górna zostali zapytani, czy w szkole jest wielu uczniów, którzy potrzebują wsparcia socjalnego (np. w formie dopłat do posiłków lub dopłat wycieczek szkolnych). Ponad 55,56% respondentów udzieliło odpowiedzi twierdzącej, a kolejne 18,52% zaprzeczyło. Pozostałe 25,93% przyznało, że nie posiada wiedzy na ten temat.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

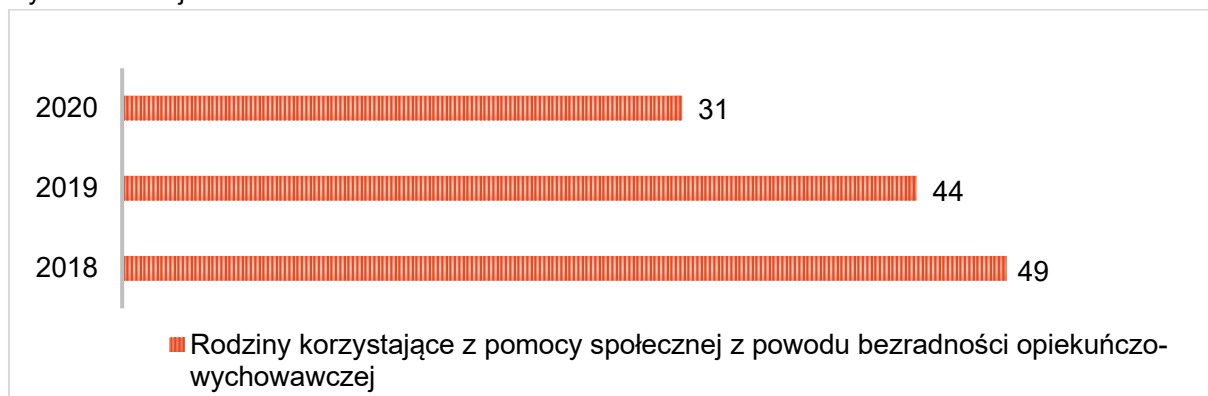
W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko poznaje właściwe wartości i przygotowuje się do pełnienia ról społecznych. Niestety w dzisiejszych trudnych czasach rodzina narażona jest na szereg negatywnych zjawisk, które wpływają w większym lub mniejszym stopniu na jej dezorganizację. Wzrastające bezrobocie, wzrost bezdomności, zakresu ubóstwa społecznego oraz patologii społecznej stwarza zagrożenie dla funkcjonalności rodziny. Co za tym idzie, dysfunkcyjny dom rodzinny stanowi źródło frustracji, co w konsekwencji może zaburzać jego rozwój biopsychiczny i społeczny. Dysfunkcyjność w tym aspekcie może obejmować niepowodzenia w realizacji zadań wychowawczych, kryzys małżeński oraz niepowodzenia związane z niezaspokajaniem potrzeb dziecka.²⁵

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania, przepisy ustawy o pomocy społecznej wskazują zwłaszcza na rodziny niepełne i wielodzietne. Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

²⁵ Miśkowicz. M, Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych, Łódź 2013

Analizując szczegółowe dane OPS w Piławie Górnej z trzech ostatnich lat można zauważyć, iż liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w roku 2020 była najniższa.

Wykres 24. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

Odpowiedzi pozyskane w trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród pracowników socjalnych wskazują, iż przyczyną bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest najczęściej niski poziom umiejętności wychowawczych oraz uzależnienia, a kolejno wielodzietność, przemoc w rodzinie i niskie dochody.

Przemoc w rodzinie

Pojęcie przemocy w rodzinie jest bardzo obszerne i obejmuje wiele płaszczyzn. Jedną z definicji przemocy podaje ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gdzie przemoc w rodzinie należy rozumieć jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny [*], w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.²⁶

Ponadto, przemoc w rodzinie występuje w różnych formach i przybiera różną postać. Najczęściej, kiedy mówimy o przemocy w rodzinie wyróżniamy jej dwa rodzaje jak:

- przemoc czynną - kiedy to gniew, złość agresora skierowana jest wprost na ofiarę i podejmuje on przy tym działania krzywdzące fizycznie, psychicznie czy seksualnie.
- przemoc bierną - gdzie dochodzi do różnego rodzaju zaniedbań (psychicznych, ekonomicznych, fizycznych czy seksualnych).

Do najczęstszych form przemocy w rodzinie zalicza się:

- przemoc fizyczną, czyli każde zachowanie, którego celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie zdrowia lub pozbawianie życia ofiary;

²⁶ Niebieska Linia - * Ustawa jako członka rodziny definiuje "osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą"

- przemoc seksualną, czyli każde zachowanie mające na celu zmuszenie ofiary do podjęcia współżycia lub niechcianych zachowań seksualnych bądź zdeprecjonowanie jej seksualności;
- przemoc psychiczną, czyli każde zachowanie, którego celem jest zmniejszenie poczucia własnej wartości, wzbudzenie w ofierze strachu oraz pozbawianie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem;
- przemoc ekonomiczną, czyli każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.²⁷

Zasoby instytucjonalne działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach stale współpracuje z Policją, Sądem, kuratorami sądowymi, pedagogami wszystkich placówek szkolnych, innymi instytucjami oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełnienia podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach przez pracowników socjalnych.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został powołany 31 sierpnia 2011 roku przez Burmistrza Piławy Górnej.

²⁷ Chańska W., Kępka A., Kuczyńska S., Nowakowska U., Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości, Fundacja Centrum Praw Kobiet, Warszawa 2005

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

W ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w 2020 roku prowadzone były psychologiczne świadczenia terapeutyczne dla ofiar przemocy oraz jej sprawców.

W skład Zespołu wchodzi:

- przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej;
- przedstawiciel NZOZ Przychodnia Rodzinna „FAMILIA”;
- przedstawiciel Przedszkola Publicznego;
- przedstawiciel Policji;
- przedstawiciel Towarzystwa Przyjaciół Dzieci - Środowiskowe Ognisko Wychowawcze;
- przedstawiciele Szkoły Podstawowej – nauczyciele;
- przedstawiciel Zespołu Służby Kuratorskiej Sadu Rejonowego w Dzierżoniowie;
- przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Analizując dane przekazane przez OPS w Piławie Górnej można zauważyć, iż liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego jest niezmienna na przestrzeni lat 2018-2020. W roku 2020 liczba utworzonych Grup Roboczych oraz liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych była najwyższa.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020:

Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego:

- Rok 2018: 4 posiedzenia;
- Rok 2019: 4 posiedzenia;
- Rok 2020: 4 posiedzenia.

Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego:

- Rok 2018: 18 rodzin;
- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0.

Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego ogółem:

- Rok 2018: 45 osób;
- Rok 2019: 59 osób;
- Rok 2020: 26 osób.

Liczba utworzonych Grup Roboczych:

- Rok 2018: 16 Grup Roboczych;
- Rok 2019: 25 Grup Roboczych;
- Rok 2020: 10 Grup Roboczych.

Liczba posiedzeń Grup Roboczych:

- Rok 2018: 61 posiedzeń;
- Rok 2019: 102 posiedzenia;
- Rok 2020: 53 posiedzenia.

Liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2018: 15 rodzin;
- Rok 2019: 22 rodziny;
- Rok 2020: 10 rodzin.

Liczba osób objętych pomocą Grup Roboczych ogółem:

- Rok 2018: 45 osób;
- Rok 2019: 59 osób;
- Rok 2020: 26 osób.

Liczba kobiet objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2018: 17 kobiet;
- Rok 2019: 22 kobiety;
- Rok 2020: 7 kobiet.

Liczba mężczyzn objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2018: 14 mężczyzn;
- Rok 2019: 22 mężczyzn;
- Rok 2020: 11 mężczyzn.

Liczba dzieci objętych pomocą Grup Roboczych:

- Rok 2018: 14 dzieci;
- Rok 2019: 15 dzieci;
- Rok 2020: 8 dzieci.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” była najwyższa w 2020 roku. Ponadto w 2020 roku liczba zakończonych procedur była najniższa na przełomie ostatnich trzech lat.

Procedura „Niebieska Karta” w latach 2018-2020:

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”:

- Rok 2018: 18 rodzin;
- Rok 2019: 18 rodzin;
- Rok 2020: 24 rodziny.

Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku:

- Rok 2018: 12 rodzin;
- Rok 2019: 11 rodzin;
- Rok 2020: 20 rodzin.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ogółem:

- Rok 2018: 11 zakończonych procedur;
- Rok 2019: 13 zakończonych procedur;
- Rok 2020: 7 zakończonych procedur.

Ogólna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, na przestrzeni trzech ostatnich lat wzrosła. Osoby dotknięte problemem przemocy najczęściej korzystają z pomocy w formie poradnictwa psychologicznego. Jak wynika z pozyskanych danych ofiarami przemocy są najczęściej kobiety, natomiast mężczyźni jej sprawcami. W 2020 roku odnotowano największą liczbę ofiar przemocy w rodzinie.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem):

- Rok 2018: 12 osób;
- Rok 2019: 18 osób;
- Rok 2020: 19 osób.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (kobiety):

- Rok 2018: 11 kobiet;
- Rok 2019: 17 kobiet;
- Rok 2020: 19 kobiet.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (mężczyźni):

- Rok 2018: 1 mężczyzna;
- Rok 2019: 1 mężczyzna;
- Rok 2020: 0.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (dzieci):

- Rok 2018: 0;
- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0.

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego:

- Rok 2018: 2 osoby;
- Rok 2019: 5 osób;
- Rok 2020: 10 osób.

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa socjalnego:

- Rok 2018: 0;
- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 8 osób.

Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie w latach 2018-2020

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem):

- Rok 2018: 12 osób;
- Rok 2019: 11 osób;
- Rok 2020: 21 osób.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (kobiety):

- Rok 2018: 11 kobiet;
- Rok 2019: 10 kobiet;
- Rok 2020: 20 kobiet.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (mężczyźni):

- Rok 2018: 1 mężczyzna;
- Rok 2019: 1 mężczyzna;
- Rok 2020: 1 mężczyzna.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (ogółem):

- Rok 2018: 12 osób;
- Rok 2019: 11 osób;
- Rok 2020: 20 osób.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (kobiety):

- Rok 2018: 1 kobieta;
- Rok 2019: 1 kobieta;
- Rok 2020: 0.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (mężczyźni):

- Rok 2018: 11 mężczyzn;
- Rok 2019: 10 mężczyzn;
- Rok 2020: 20 mężczyzn.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (ogółem):

- Rok 2018: 8 osób;
- Rok 2019: 7 osób;
- Rok 2020: 17 osób.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (kobiety):

- Rok 2018: 1 kobieta;
- Rok 2019: 0;
- Rok 2020: 0.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (mężczyźni):

- Rok 2018: 7 mężczyzn;
- Rok 2019: 7 mężczyzn;
- Rok 2020: 17 mężczyzn.

Liczba dzieci obecnych podczas interwencji:

- Rok 2018: 0;
- Rok 2019: 2 dzieci;
- Rok 2020: 8 dzieci.

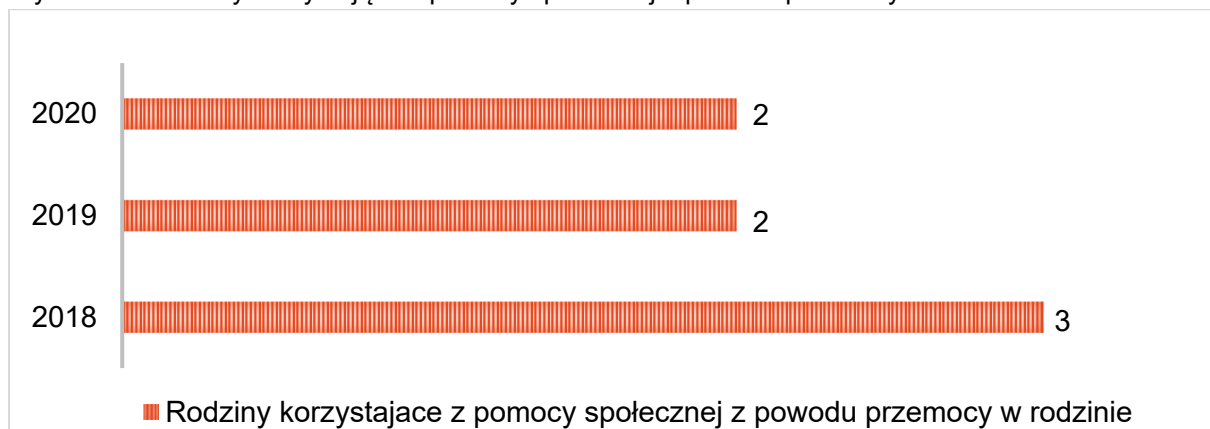
Tabela 21. Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Liczba szkoleń	
Rok 2018	1 szkolenie
Rok 2019	1 szkolenie
Rok 2020	1 szkolenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

Na przestrzeni lat 2018-2020 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy.

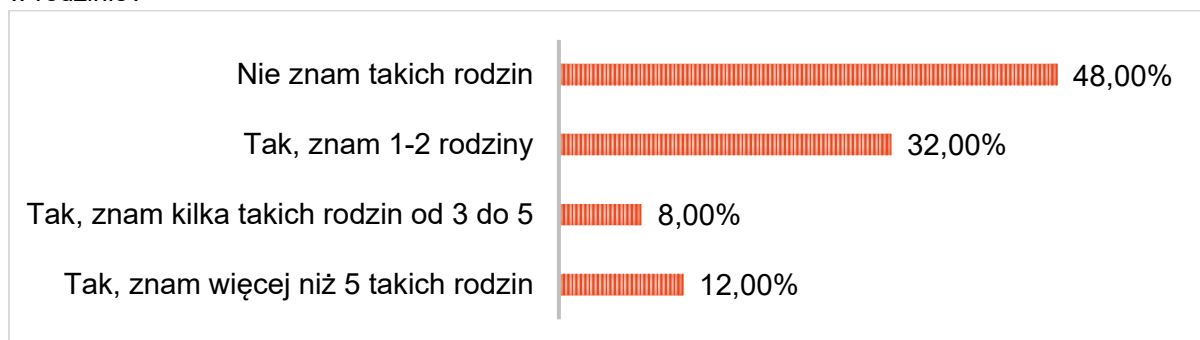
Wykres 25. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Piławie Górnej

Jak wynika z diagnozy zagrożeń społecznych, ogółem 52,00% ankietowanych mieszkańców gminy Piława Górna zna rodziny, w których stosowana jest przemoc, a 13,33% osobiście doświadczyło przemocy w rodzinie, gdzie sprawcą był najczęściej ojciec, a w dalszej mąż, były partner. Dwoje badanych nie wskazało sprawcy przemocy wobec nich. Tylko 29,33% badanych mieszkańców potrafi wskazać instytucje działające na terenie gminy, które pomagają osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Był to najczęściej Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Wykres 26. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc w rodzinie?

Idąc dalej, 76,00% badanych mieszkańców przyznało, iż rodzic nie ma prawa stosować kar cielesnych wobec swoich dzieci. Z kolei, 14,67% przyznało, że rodzice mogą karać swoje dzieci, jeśli inne metody zawodzą. Według 2,67% rodzic może karać

własne dziecko w dowolny sposób. Pozostałe 6,67% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi w tej kwestii.

Ponadto 18,52% uczestniczących w badaniu nauczycieli przyznało, że zna kilku uczniów, którzy mogą doświadczać przemocy w rodzinie.

Idąc dalej, zapytano uczniów czy czują się bezpiecznie w swoim domu. Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej odpowiedziała twierdząco na tak zadane pytanie. Uczniowie mają zazwyczaj pełne zaufanie do swoich rodziców i dzielą się z nimi wszystkimi problemami. W ankiecie pojawiły się również pytania dotyczące oceny relacji i sposobów wychowywania rodziców w uznaniu badanych. Gdy zapytano o to, czy rodzic ma prawo uderzyć swoje dziecko; 47,06% uczniów klas piątych i szóstych oraz 74,60% uczniów klas siódmych i ósmych odpowiedziało, że rodzice nie mają prawa tego zrobić bez względu na okoliczności. W ocenie 11,76% uczniów klas piątych i szóstych oraz 7,14% uczniów klas siódmych i ósmych mogą w ten sposób ukarać dziecko, jeśli są ku temu powody.

Poważnym problemem pozostaje także, wciąż obecne w życiu Polaków, zjawisko agresji osób dorosłych wobec dzieci i młodzieży. W dalszym ciągu kary fizyczne stanowią często stosowaną przez rodziców metodę wychowywania dzieci. Dla niektórych osób są one formą „ostatecznego rozwiązania”, po które sięga się w chwili utraty kontroli nad swoimi emocjami. Inni rodzice z kolei stosują kary fizyczne w sposób zaplanowany, wierząc w ich wychowawczą i rozwojową efektywność. Stosowanie kar fizycznych motywowane jest w tym przypadku dobrem dziecka.²⁸

W związku z powyższym, w trakcie ankietyzacji skierowano część pytań bezpośrednio do rodziców i dotyczyły one stosowanych metod wychowawczych oraz sposobów

²⁸ Halemba. K, Izdebska. A, Kary fizyczne w wychowaniu dzieci- uwarunkowania i konsekwencje, Dziecko krzywdzone nr 3(28), 2009

reagowania na złe zachowanie dziecka. I tak, 63,16% rodziców uczestniczących w badaniu zadeklarowało, że stara się rozmawiać z dzieckiem na ten temat, a 15,79% upomina lub ostrzega przed konsekwencjami złego zachowania. Wielu rodziców stosuje także różnego rodzaju zakazy m.in. na korzystanie z urządzeń elektronicznych. Żaden z rodziców nie przyznał się do użycia siły fizycznej w przypadku złego zachowania dziecka.

Następnie, zapytano bezpośrednio rodziców czy zdarza im się stosować wobec dzieci kary cielesne. Największy odsetek stanowili respondenci, którzy nigdy nie użyli przemocy fizycznej wobec dzieci. W przypadku rodziców, którzy przyznali się do stosowania tego typu kar przeważały natomiast deklaracje, że zdarza się to rzadko, raz na pół roku.

Zdecydowana większość rodziców uczniów z terenu gminy Piława Górna uważa, że dziecko nie powinno się bać rodziców (89,47%), a pozostałe 5,68% nie wyraziło swojej opinii w tym temacie.

Gdy zapytano rodziców o to czy stosowanie kar cielesnych wobec dzieci jest dopuszczalne w sytuacji kiedy na to zasłużyły, jeden rodzic udzielił odpowiedzi twierdzącej.

W drodze badania okazało się również, że 68,42% ogółu badanych rodziców jest za ustawowym zakazem stosowania kar cielesnych, natomiast 15,79% wyraziło zdanie przeciwne i tyle samo respondentów nie umiało się określić w tym temacie.

Z pozyskanych w trakcie badania danych wynika, iż 57,89% ankietowanych zna 1-2 rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci. Pozostałe 42,11% badanych zaprzeczyło posiadaniu takich znajomości.

Problemy w środowisku szkolnym

Używanie substancji psychoaktywnych

Problem uzależnień wśród młodzieży jest niezwykle trudny. Spożywanie środków psychoaktywnych związane jest z ryzykiem występowania szkód zdrowotnych, a także przyczynia się do nasilania zachowań antyspołecznych, osłabia hamulce społeczne, nasila agresję, powoduje najczęściej absencję szkolną, nieprawidłową realizację obowiązku szkolnego oraz konflikty z rówieśnikami, rodzicami i nauczycielami.

Diagnoza przeprowadzona wśród uczniów szkoły podstawowej z terenu gminy Piława Górna, wskazuje, iż jest to problem występujący również w środowisku badanych. Jak wynika z deklaracji ankietowanych, odsetek osób, które używały substancji psychoaktywnych dynamicznie wzrasta wraz z ich wiekiem. Wśród uczniów klas piątych i szóstych, 1,96% badanych przyznało się do spożywania alkoholu, a 7,84% do palenia papierosów. W grupie uczniów klas siódmych i ósmych wskaźniki te były zdecydowanie wyższe.

Tabela 22. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów

Substancje psychoaktywne	
spożywanie alkoholu	
Uczniowie klas piątych i szóstych	1,96%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	28,57%
palenie papierosów	
Uczniowie klas piątych i szóstych	7,84%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	27,78%

Co więcej wielu uczniów ma problem z asertywnością, gdyż jak przyznają, ich pierwszy kontakt z tego typu używkami nastąpił za namową osób trzecich. Takie sytuacje potwierdziło 25,00% uczniów klas siódmych i ósmych mających za sobą inicjację alkoholową oraz 37,84% uczniów mających za sobą inicjację nikotynową. Należy zatem rozmawiać z uczniami o asertywności i o różnych technikach odmowy w przypadku, gdy ktoś proponuje im jakąś używkę. Ważna jest tu również rola rodzica.

Jak się okazało w obydwu grupach wiekowych rodzice cieszą się bardzo wysokim zaufaniem i uczniowie przyznają, że chętnie dzielą się z nimi swoimi problemami.

Ponadto, wielu uczniów szkół podstawowych biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi.

Tabela 23. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne

Znajomości osób zażywających substancje psychoaktywne	
spożywanie alkoholu	
Uczniowie klas piątych i szóstych	33,33%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	56,35%
palenie papierosów	
Uczniowie klas piątych i szóstych	47,06%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	60,32%
zażywanie narkotyków	
Uczniowie klas piątych i szóstych	11,76%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	19,69%

Problem używania środków psychoaktywnych przez uczniów został także poruszony w badaniu ankietowym skierowanym do nauczycieli szkoły z terenu gminy Piława Górna. Z odpowiedzi badanych wynika, iż problem ten jest dość mocno rozpowszechniony wśród uczniów, szczególnie w przypadku spożywania alkoholu i palenia papierosów.

Tabela 24. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt z wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?

Rodzaj substancji	
Alkohol	
Według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	18,52%
W szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	70,37%
W naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	11,11%
Papierosy	
Według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	14,81%
W szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	70,37%
W naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	14,81%
Narkotyki	
Według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	0,00%
W szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	33,33%
W naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	66,67%

Gdy zapytano nauczycieli o dostępność środków psychoaktywnych, większość określiło ją jako trudną lub nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Dwóch nauczycieli przyznało natomiast, że wie gdzie osoby niepełnoletnie mogą łatwo zakupić alkohol w sklepach spożywczych na terenie gminy.

Pozytywnym jest, iż większość nauczycieli uczestniczących w badaniu, pozytywnie oceniło swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego.

Większość nauczycieli jest zdania, że są odpowiednio przygotowani do udzielenia pomocy uczniom, którzy wykazują skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych.

Niepokojącym jest, iż 81,48% nauczycieli przyznało, że wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem. Z kolei, 7,41% zaprzeczyło, a pozostałe 11,11% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Zapytano również nauczycieli, czy wiedzą co to są e- narkotyki (i-dose, narkotyki dźwiękowe). Tylko 25,93% posiada wiedzę na ten temat, natomiast 74,07% respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Zdecydowana większość nauczycieli tj. 77,78% przyznało również, że szkoła zapewnia odpowiedni poziom wsparcia psychologicznego dla uczniów. Odmienne zdanie w tym zakresie wyraziło 7,41% respondentów. Pozostałe 14,81% badanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. W opinii zdecydowanej większości respondentów tj. 77,78% oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów jest wystarczająca. Ponadto 62,96% nauczycieli było zdania, iż szkoły dysponują wystarczającą ilością miejsc w świetlicy szkolnej. Przeciwnie zdanie w tym temacie wyraziło 11,11% respondentów, a pozostałe 25,93% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi w tym zakresie.

Istnieją teorie wyjaśniające powstawanie uzależnień od substancji psychoaktywnych, które wskazują na znaczącą (kierunkową) rolę uwarunkowań rodzinnych. Opierają się one na założeniu wskazującym, że nieprawidłowo funkcjonująca rodzina jest istotnym prekursorem zachowań patologicznych wychowującej się w niej młodzieży. Wzorce

rodzinne mogą skutkować szybszym sięganiem po substancje psychoaktywne, niższym wiekiem eksperymentów, jak również wyborem określonej substancji.²⁹

W trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród rodziców uczniów z terenu gminy Piława Górna, oprócz pytań bezpośrednio związanych z używaniem substancji przez młodzież, pojawiły się również pytania dotyczące relacji rodzinnych.

Zdecydowana większość badanych tj. 94,74% stwierdziła, że ma bardzo dobry kontakt z dzieckiem. Pozostałe 5,26% przyznało, iż w zasadzie rozumie się dobrze ze swoim dzieckiem.

Idąc dalej, 57,89% z nich odpowiedziało, że ich dzieci chętnie z nimi rozmawiają i dzielą się z nimi wszystkimi swoimi problemami, a pozostałe 42,11% badanych stwierdziło, iż dzieci z nimi rozmawiają, ale nie zawsze mówią o wszystkim.

W drodze badania okazało się również, że wszyscy badani rodzice mają świadomość tego, jak ich dziecko spędza swój wolny czas. Ponadto, wszyscy zadeklarowali, że znają osoby (znajomych, przyjaciół) z otoczenia swojego dziecka.

Zapytano również rodziców ile przeciętnie czasu dziennie spędza ich dziecko przed komputerem. Najliczniejsze (73,68%) okazały się odpowiedzi wskazujące na od 1 do 3 godzin dziennie.

Następne pytanie dotyczyło znajomości problemów występujących w środowisku szkolnym. I tak, 94,74% respondentów stwierdziło, że ich dzieci nie mają żadnych problemów w szkole. Jeden rodzic przyznał, iż jego dziecko ma konflikt z księdzem uczącym w szkole.

²⁹ Ulman. P, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Instytut Psychologii, Społeczne i rodzinne uwarunkowania uzależnień u dzieci i młodzieży, 2011

Zapytano również rodziców, czy zdarza się, że ich dzieci zachowują się agresywnie. Jak się okazało, 42,11% respondentów stwierdziło, iż zdarza się to rzadko, a 10,53% zadeklarowało, iż takie sytuacje występują od czasu do czasu. Pozostałe 47,37% zaprzeczyło takim sytuacjom.

Problem stosowania substancji psychoaktywnych jest aktualny wśród młodzieży. Często zdarza się, że w okresie dojrzewania rodzice przestają być autorytetami dla młodych ludzi, a rolę tę przejmują rówieśnicy. Niekiedy nastolatek trafia w negatywne środowisko rówieśnicze. Chce zaimponować znajomym, sięgając po środki odurzające, nie chce odstawać od innych. Myśli, że rezygnując i asertywnie wypowiadając swoje przeciwne zdanie, będzie odrzucony przez grupę, na której mu tak bardzo zależy. Niektóre osoby poddawane są presji rówieśniczej lub traktują używanie substancji psychoaktywnych jako ucieczkę od problemów w środowisku szkolnym czy też w domu. Rolą rodziców jest ukazanie młodzieży, jakie zagrożenia niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych, a jednocześnie wskazywanie konstruktywnej drogi do radzenia sobie z problemami, zyskania akceptacji rówieśniczej, zdrowego i szczęśliwego życia pozbawionego nałogów.

Mając na uwadze powyższe, dalsza część ankietyzacji dotyczyła bezpośrednio wiedzy rodziców na temat używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Gdy zapytano rodziców czy ich dziecko pali papierosy, prawie wszyscy tj. 94,74% zaprzeczyli. Pozostałe 5,26% nie miało wiedzy w tym temacie.

W przypadku pytania o upojenie alkoholowe, 94,74% respondentów udzieliło odpowiedzi przeczącej, twierdząc, że ich dzieciom nigdy nie zdarzyło się upić alkoholem. Pozostałe 5,26% stwierdziło, że zdarzyło się to jeden lub dwa razy.

Ponadto, prawie wszyscy rodzice zadeklarowali, iż ich dzieci nigdy nie używały środków odurzających- narkotyków lub dopalaczy, natomiast dwóch rodziców przyznało, iż nie posiada wiedzy w tym zakresie.

W dalszej części zapytano rodziców uczniów z terenu gminy Piława Górna o to, czy potrafiliby rozpoznać osobę pod wpływem narkotyków. Zdecydowana większość

respondentów tj. 94,74% stwierdziła, iż bez problemu rozpoznałaby taką osobę. Pozostałe 5,26% przyznało, że nie potrafiłoby rozpoznać, czy osoba jest pod wpływem środków odurzających.

Kolejne pytanie dotyczyło wiedzy w zakresie narkotyków, ich rodzajów i skutków zażywania. Najwyższy odsetek tj. 84,21% stanowili respondenci, którzy zadeklarowali, że wiedzą dokładnie wszystko na temat tego rodzaju substancji psychoaktywnych. Pozostałe 15,79% stwierdziło, iż tylko częściowo orientuje się w tym zakresie.

Następnie zapytano rodziców, czy w ich opinii na terenie szkoły istnieje zagrożenie narkotykami. I tak, 21,05% przyznało, że taki problem występuje na terenie szkoły, natomiast 26,32% stanowczo zaprzeczyło. Pozostałe 52,63% ankietowanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

W drodze badania okazało się również, że większość rodziców podejmuje rozmowy z dziećmi na temat substancji psychoaktywnych, w tym: 52,63% robi to bardzo często, a 36,84% zadeklarowało, że rozmawia, ale rzadko. Pozostałe 10,53% przyznało, iż nigdy nie podejmuje takich rozmów z dziećmi.

Zadano również pytanie, czy rodzice wiedzą co to są e-narkotyki (i-dose, narkotyki dźwiękowe). Tylko 47,37% respondentów potwierdziło wiedzę w tym zakresie, natomiast pozostałe 52,63% zaprzeczyło.

Kolejno zapytano rodziców, czy według nich szkoła zapewnia wystarczający poziom wsparcia psychologicznego. I tak, 36,84% odpowiedziało przecząco na tak zadane pytanie, a 21,05% miało odmienne zdanie. Pozostałe 42,11% nie wiedziało jak się ustosunkować do tak zadanego pytania.

Idąc dalej, 31,58% respondentów uważa, iż oferta zajęć pozalekcyjnych w szkole jest wystarczająca i tyle samo ma odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 36,84% respondentów nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Następnie 78,95% respondentów zadeklarowało, iż zna w swoim środowisku instytucje pomagające osobom uzależnionym i ich rodzinom. Pozostałe 21,05% badanych rodziców przyznało, że posiada wiedzę na temat takich instytucji.

Ostatnie pytanie tej części dotyczyło działań jakie zdaniem rodziców należy podejmować w celu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży. Jako kluczowe respondenci wskazali organizowanie dla dzieci różnych form spędzania czasu wolnego tj. kółek zainteresowań, wycieczek, zawodów sportowych, festynów a także organizowanie dla dzieci i rodziców spotkań z pedagogiem, psychologiem, lekarzem. Następnie, zdaniem rodziców należałoby organizować pogadanki na wywiadówkach, podczas spotkań rodziców z dyrektorem. Dwóch rodziców wskazało również inne działania m. in. organizowanie spotkań z ludźmi, którzy mieli do czynienia z uzależnieniami.

Przemoc rówieśnicza

Z przeprowadzonej diagnozy społecznej wynika, iż 17,65% uczniów klas piątych i szóstych oraz 26,19% uczniów klas siódmych i ósmych potwierdziło, że osobiście doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Ponadto 23,53% klas młodszych oraz 19,05% klas starszych przyznało, iż w szkole są uczniowie, przed którymi badani odczuwają lęk. Istotnym jest zatem wdrażanie projektów poświęconych profilaktyce związanej z problemami agresji i przemocy. Zazwyczaj uczniowie obserwują zjawiska przemocy rzadko, raz na pół roku. Ponadto, wraz z wiekiem badanych wzrasta częstotliwość występowania zjawisk przemocy poza terenem szkoły, jak również uczestnictwa w czynnych aktach przemocy.

Tabela 25. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy

Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy	
Spotykane przejawy przemocy poza szkołą	
Uczniowie klas piątych i szóstych	19,61%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	26,98%
Czynne uczestnictwo w aktach przemocy	
Uczniowie klas piątych i szóstych	13,73%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	15,87%

Zarówno wśród uczniów młodszych jak i starszych najczęściej spotykaną formą przemocy okazała się agresja słowna, a kolejno ośmieszanie i wulgaryzmy oraz poniżanie. I to najczęściej z tymi formami przemocy spotkali się osobiście uczniowie poszczególnych klas.

Bycie ofiarą przemocy jak i świadomość obecności w szkole osób, których się boimy, wpływa na nasze codzienne funkcjonowanie. Często prowadzi do zamykania się w sobie, wycofania, a nawet obwiniania, że to z nami jest coś nie tak, dlatego ktoś w stosunku do nas stosuje przemoc. Nauczyciele powinni zatem kontrolować, aby zjawisko przemocy nie rozprzestrzeniało się, ale też starać się rozmawiać o przemocy z uczniami, którzy jej doświadczają. Tym bardziej, że na pytanie kogo w pierwszej kolejności uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy, 35,29%

uczniów klasy piątej i szóstej oraz 51,58% uczniów klasy siódmej i ósmej odpowiedziało, że wychowawcę, dyrektora szkoły lub pedagoga.

Nieco niepokojący okazał się wynik dotyczący poziomu wiedzy uczniów w zakresie instytucji, które świadczą pomoc dla osób dotkniętych przemocą. Jak wynika z danych, aż 66,67% uczniów klasy piątej i szóstej oraz 63,49% uczniów klas starszych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

W trakcie badania ankietowego wśród uczniów zostały również poruszone zagadnienia związane z występującym coraz częściej w środowisku młodych osób zjawiskiem hejtu. Jak wynika z pozyskanych danych, zdecydowana większość ankietowanych, zarówno w młodszej jak i starszej grupie wiekowej, wie na czym polega zjawisko hejtu. Ponadto, wielu uczniów potwierdziło, że spotkało się z tym zjawiskiem w swoim środowisku szkolnym, w tym część doświadczyła hejtu osobiście.

Tabela 26. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym

Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym	
Tak, doświadczyłem tego osobiście	
Uczniowie klas piątych i szóstych	11,76%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	25,32%
Tak, ale nie doświadczyłem tego osobiście	
Uczniowie klas piątych i szóstych	27,45%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	38,10%
Nie, to zjawisko nie występuje w naszym środowisku szkolnym	
Uczniowie klas piątych i szóstych	17,65%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	15,87%
Nie wiem	
Uczniowie klas piątych i szóstych	43,14%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	24,60%

Występowanie aktów agresji i przemocy wśród uczniów potwierdzają również uczestniczący w ankietyzacji nauczyciele, jednak jak twierdzi zdecydowana większość

z nich, są to nieliczne przypadki. Prawie wszyscy ankietowani tj. 92,59% przyznali, iż wiedzą jak reagować w sytuacji wystąpienia przemocy pomiędzy uczniami.

Cyberprzemoc

Cyberprzemoc jest jednym z najszybciej rozwijających się zagrożeń we współczesnym świecie. Nowoczesna technologia to nie tylko zabawa, ale także ryzyko uzależnienia, przemocy czy łatwego dostępu do nieodpowiednich treści. Internet i urządzenia mobilne zmieniły trwale nasz świat. Akty cyberprzemocy, czyli przemocy z użyciem mediów elektronicznych- choć dokonywane są w wirtualnym świecie, potrafią realnie wyrządzić bardzo dużą krzywdę.

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy problem cyberprzemocy jest znany w środowisku szkolnym uczniów z terenu gminy Piława Górna. Z pozyskanych danych wynika, że zdecydowana większość ankietowanych uczniów poszczególnych klas wie, czym jest cyberprzemoc. Przejawy tego rodzaju przemocy sprawiają, że uczniowie najczęściej je ignorują, bądź przejmują się nimi i szukają pomocy. Wielu uczniów potwierdziło, że osobiście doświadczyło cyberprzemocy, gdyż ktoś nakręcił film lub zrobił im zdjęcie bez ich zgody. Wśród badanych pojawiły się również deklaracje potwierdzające szantażowanie kogoś lub oczernianie przy użyciu urządzeń elektronicznych.

Tabela 27. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów

Zjawisko cyberprzemocy	
Doświadczenie cyberprzemocy	
Uczniowie klas piątych i szóstych	25,49%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	43,65%
Stosowanie cyberprzemocy	
Uczniowie klas piątych i szóstych	5,88%
Uczniowie klas siódmych i ósmych	15,87%

Zapytano także uczniów czy znają jakieś organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą. Uzyskany wynik jest bardzo niepokojący, gdyż 72,55% uczniów klas piątych i szóstych oraz 92,86% uczniów klas siódmych i ósmych nie zna ani jednej takiej organizacji.

W drodze badania przeprowadzonego wśród rodziców uczniów okazało się, że zdecydowana większość z nich tj. 94,74% ma świadomość czym jest zjawisko cyberprzemocy.

Ponadto, 15,79% badanych rodziców słyszało o przypadkach stosowania cyberprzemocy w otoczeniu swojego dziecka.

Z uwagi na występowanie zjawiska cyberprzemocy w środowisku szkolnym, ważne jest podejmowanie działań profilaktycznych zwiększających świadomość uczniów na temat tego rodzaju przemocy, sposobów reagowania w przypadku zetknięcia się z cyberprzemocą. Jak wskazują wyniki badania, zdecydowana większość uczniów w obydwu grupach wiekowych nie posiada wiedzy na temat instytucji udzielających pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą.

Wpływ pandemii COVID-19 na życie społeczno- gospodarcze

SARS-CoV-2 (*severe acute respiratory syndrome coronavirus 2*) to wirus wywołujący zespół ciężkiej ostrej niewydolności oddechowej- jednostkę chorobową nazwaną COVID-19 (*coronavirus disease-19*). Pierwsze zachorowania na COVID-19 odnotowano w grudniu 2019 roku w Chinach. W styczniu 2020 roku choroba zaczęła się szybko rozprzestrzeniać na całym obszarze Chin kontynentalnych, z epicentrum w mieście Wuhan. Wirus SARS-CoV-2 okazał się wysoce zakaźny, a przenoszony z człowieka na człowieka drogą kropelkową bardzo szybko dotarł do najbardziej odległych części świata. Już po dwóch miesiącach od wybuchu epidemii w Wuhan, COVID-19 osiągnął rozmiary pandemii, co ogłosiła Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) dnia 11 marca 2020 r.

Pierwszy przypadek zakażenia wirusem w Polsce stwierdzono 4 marca 2020 w szpitalu w Zielonej Górze, gdzie zdiagnozowano zachorowanie 66-letniego mężczyzny, który przyjechał autokarem z Niemiec. Od 14 marca obowiązywał w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, a od 15 marca wprowadzono na granicach Polski kordon sanitarny, znacząco ograniczający ruch graniczny. Z kolei od 20 marca, zgodnie z rozporządzeniem ministra zdrowia Łukasza Szumowskiego, obowiązuje w Polsce stan epidemii.

W związku z ogłoszeniem stanu epidemii wprowadzono szereg ograniczeń i obostrzeń dotyczących życia społecznego m.in. funkcjonowania placówek oświatowych, instytucji publicznych, zakładów pracy, sklepów, lokali usługowych, mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa. Decyzją rządu zamknięte zostały wszystkie placówki oświatowe, szkoły, przedszkola, żłobki. Wprowadzone zostały ograniczenia w funkcjonowaniu galerii handlowych, sklepów branżowych. Zamknięto wszystkie zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, salony tatuażu i piercingu. Zawieszono również wykonywanie zabiegów rehabilitacyjnych i masaży. Zamknięte zostały hotele i inne miejsca noclegowe, kina, teatry, instytucje kultury, obiekty sportowe, sale zabaw, restauracje, puby. Wprowadzono zakaz przebywania na plażach i terenach zielonych, pełniących funkcje publiczne. Zakaz dotyczył m.in. parków, zieleńców, promenad, bulwarów, ogrodów botanicznych i zoologicznych. Wprowadzono także ograniczenia

w przemieszczaniu się oraz zakaz gromadzenia się czyli m.in. poprzez zakaz organizowania imprez masowych, wesel itp. Pandemia z dnia na dzień unieruchomiła niemal jedną trzecią mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Ograniczenia podjęte wskutek epidemii najbardziej dotknęły branżę turystyczną, transport, przewoźników lotniczych, gastronomię, organizatorów imprez masowych, teatry, kina, branżę fashion, galerie handlowe oraz przemysł farmaceutyczny.

Według wyliczeń Centrum Analiz Ekonomicznych ponad 780 tys. pracowników w Polsce jest szczególnie narażonych na negatywne gospodarcze konsekwencje pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, a 57% z nich stanowią kobiety. Przewiduje się ogólne pogorszenie sytuacji na rynku pracy, należy zatem skupić się na efektywnej informacji przedsiębiorców oraz sprawnej realizacji działań pomocowych w ramach dostępnych programów tarczy antykryzysowej.

W wyniku pandemii COVID-19 sytuacja w podstawowych obszarach społeczno-gospodarczych w okresie trzech kwartałów br. była gorsza niż rok wcześniej. Poniżej poziomu sprzed roku ukształtowała się m.in. produkcja sprzedana przemysłu, produkcja budowlano-montażowa oraz sprzedaż detaliczna. Zmniejszyło się przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, wyższe niż przed rokiem było bezrobocie rejestrowane. W trzecim kwartale br. w niektórych obszarach obserwowano poprawę: wzrosła w skali roku produkcja przemysłowa i sprzedaż detaliczna; pogłębił się natomiast spadek produkcji w budownictwie.³⁰

Aktualnie na całym obszarze Polski obowiązują obostrzenia, mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się czwartej fali epidemii. Sytuacja monitorowana jest w trybie ciągłym, a zakres obostrzeń aktualizowany na bieżąco.

³⁰ Główny Urząd Statystyczny, Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju – I–III kwartał 2020 r.

Poproszono mieszkańców z terenu Piława Górna o odpowiedź, czy w związku z zaistniałą sytuacją sięgają częściej po środki psychoaktywne. Możemy zauważyć, iż zdecydowana większość przyznała, że pandemia COVID-19 nie wpływa na ich postawy wobec używania środków psychoaktywnych. Jednak 12,00% respondentów przyznało, iż częściej sięga po papierosy, a 5,33% po alkohol. Niepokojącym jest również, iż 1,33% częściej sięga po substancje psychoaktywne typu narkotyki.

Tabela 28. Czy podczas pandemii sięga Pani/Pan częściej po środki psychoaktywne?

Czy podczas pandemii sięga Pani/Pan częściej po środki psychoaktywne?	
Alkohol	
Tak	5,33%
Nie	73,33%
Nie używam w ogóle	21,33%
Papierosy	
Tak	12,00%
Nie	48,00%
Nie używam w ogóle	40,00%
Narkotyki	
Tak	1,33%
Nie	36,00%
Nie używam w ogóle	62,67%

Następnie poproszono mieszkańców o ocenę stwierdzeń biorąc pod uwagę czas trwania pandemii.

W zakresie oceny poziomu rozpowszechnienia zjawiska picia alkoholu w środowisku lokalnym, mieszkańcy z terenu gminy Piława Górna skłaniali się także ku stwierdzeniu, iż częstotliwość spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych oraz widok osób awanturujących się pod wpływem alkoholu jest zjawiskiem podobnym. Ponadto, w opinii większości badanych, spożywanie alkoholu przez osoby dorosłe, jest również podobne. Jeśli chodzi o spożywanie alkoholu przez nieletnich, największy odsetek wskazał, iż jest ono częstsze. Największą trudność sprawiła ocena zjawiska spożywania alkoholu w miejscu pracy, gdyż 64,00% nie wiedziało jak ustosunkować

się do tak zadanego pytania. Występowanie przemocy w rodzinie zostało ocenione jako zjawisko podobne na przestrzeni trwania pandemii COVID-19. Niepokojącym jest, iż największy odsetek tj. 46,67% stwierdził, iż coraz częściej można zaobserwować zaburzenia lękowe i depresyjne.

Kolejno, poproszono mieszkańców z terenu gminy Piława Górna o wskazanie działań, które powinna wdrożyć gmina, aby przeciwdziałać skutkom pandemii. I tak, największy odsetek tj. 66,67% wskazał jako konieczne działanie zorganizowanie dodatkowych zajęć, kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży. Kolejno 64,00% przyznało, że koniecznym jest aktywizacja osób bezrobotnych. Następnie 62,67% stwierdziło, iż koniecznym jest otoczenie wsparciem psychologicznym dzieci oraz młodzież, a 48,00% wskazało na przeciwdziałanie izolacji, dzięki zwiększeniu oferty kulturalnej, edukacyjnej szeroko dostępnej dla mieszkańców. Z kolei, 44,00% stwierdziło, że koniecznym jest zatroszczenie się o wsparcie psychologiczne dla osób starszych i tyle samo wskazało na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprzez angażowanie społeczności lokalnej w projekty obywatelskie mające na celu poprawę jakości życia w gminie. Następnie 41,33% stwierdziło, iż koniecznym jest utworzenie grup wsparcia, aktywizacyjnych dla seniorów. Idąc dalej, zdecydowana większość badanych mieszkańców zaprzeczyła, iż potrzebuje wsparcia psychologicznego w związku z pandemią COVID-19. Taką odpowiedź wybrało 93,33% respondentów. Pozostałe 6,67% przyznało, że potrzebuje takiego wsparcia.

Zapytano również nauczycieli, czy w wyniku pandemii zaobserwowali u uczniów niepokojące zachowania. Łącznie 74,08% wskazało, iż najczęściej wśród uczniów można zaobserwować apatię, znużenie oraz niechęć do nauki.

Kolejno poproszono nauczycieli o odpowiedź, czy zwrócili uwagę na niepokojące zjawiska dotyczące uczniów. Wśród większości uczniów badani nauczyciele najczęściej wskazywali na pogorszenie relacji rodzinnych ucznia, natomiast wśród kilku uczniów można zaobserwować zachowania autoagresywne, podejmowanie niebezpiecznych kontaktów w Internecie, wzrost zainteresowania używkami oraz wzrost zjawiska cyberprzemocy. Kilku nauczycieli zwróciło uwagę na inne niepokojące zjawiska dotyczące uczniów m.in.: na zwiększoną potrzebę korzystania z Internetu,

gier komputerowych oraz mediów społecznościowych, brak porozumienia, wagarowanie, pogorszenie relacji między uczniami oraz wzrost używania telefonów.

Zapytano więc rodziców, czy według nich pandemia wpłynęła niekorzystnie na relacje z dzieckiem. I tak, 63,16% zaprzeczyło twierdząc najczęściej, że dzięki pandemii, a przede wszystkim poprzez wprowadzenie nauki zdalnej mogli spędzać więcej czasu z dziećmi. Natomiast 36,84% wyraziło zdanie przeciwne w tym temacie uznając, iż w związku z pandemią ich dzieci zamknęły się w sobie i mają ograniczony kontakt z rówieśnikami.

Idąc dalej, 42,11% badanych rodziców przyznało, iż w związku z pandemią obserwuje u swoich dzieci apatię, znużenie oraz niechęć do aktywności i tyle samo przyznało, że wzmożoną kłótniowość oraz trudności w komunikacji w rodzinie. Następnie 21,05% wskazało na problemy ze snem swoich dzieci i tyle samo przyznało, że obserwuje lęk i stres. Z kolei, 15,79% zaobserwowało trudności w relacjach rówieśniczych swoich dzieci, a 10,53% wzrost zachowań agresywnych. Jeden rodzic przyznał, iż jego dziecko podejmuje niebezpieczne kontakty w Internecie.

W dalszej części zadano uczniom klas młodszych i starszych pytanie, czy w związku z pandemią zaczęli odczuwać negatywne emocje. Największe odsetki, zarówno w klasach młodszych, jak i starszych zmierzyły się z brakiem chęci do nauki, a kolejno ze znużeniem, przemęczeniem oraz brakiem energii. Wielu uczniów przyznało również, iż odczuwa stres, lęk oraz złość.

Możemy zauważyć, iż pandemia spowodowała wiele problemów wśród uczniów poszczególnych klas. Niepokojącym jest, iż najwyższe odsetki z poszczególnych klas wskazały, iż zwiększył się czas użytkowania Internetu oraz korzystania z telefonu. Wielu uczniów zasygnalizowało problemy ze snem.

ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ

Analiza SWOT jest efektywną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron sfery społecznej gminy Piława Górna oraz szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją.

Analiza SWOT składa się z czterech grup czynników:

- mocnych stron (z ang. strenghts)- uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony sfery społecznej i które należycie wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi;
- słabych stron (z ang. weaknesses)- uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony sfery społecznej i które nie wyeliminowane stanowiąc będą barierę jej rozwoju;
- szans (z ang. opportunities)- uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, mogą sprzyjać rozwojowi sfery społecznej w gminie Piława Górna;
- zagrożeń (z ang. threats)- uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenia dla jej rozwoju.

Analiza SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu sfery społecznej w gminie Piława Górna oraz stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania pożądanych kierunków rozwoju. W ten sposób przedmiotowa analiza ujawnia również obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu gminy, a także wskazuje na niezbędne działania, których podjęcie pomoże osiągnąć ustalone cele.

W analizie SWOT dla gminy Piława Górna uwzględniono takie obszary jak:

- 1) ochrona zdrowia;
- 2) pomoc społeczna;
- 3) rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii;
- 4) rynek pracy;
- 5) edukacja,
- 6) problemy osób starszych i niepełnosprawność.

OCHRONA ZDROWIA

Mocne strony

- Relatywnie bardzo dobry dostęp do podstawowej opieki medycznej - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Rodzinna „Familia”.
- Działalność dwóch ogólnodostępnych aptek na terenie gminy.
- Działalność trzech gabinetów stomatologicznych.
- Przeprowadzanie na terenie gminy różnego rodzaju badań przesiewowych.
- Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu promocji zdrowego stylu życia na terenie gminy (np.: „Zasady prawidłowego żywienia” oraz „Skutki niewłaściwego odżywiania”).
- Stosunkowo dostatecznie oceniana przez mieszkańców oferta gminy w zakresie opieki zdrowotnej.

Słabe strony

- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów.
- Niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat profilaktyki i promocji zdrowia.

Szanse

- Wdrażanie unijnych standardów opieki zdrowotnej.
- Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców.
- Dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej.
- Prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia.

Zagrożenia

- Wyjazdy lekarzy specjalistów za granicę.
- Brak zainteresowania profilaktyką i promocją zdrowia ze strony mieszkańców.
- Utrzymująca się sytuacja epidemiologiczna.
- Zapaść służby zdrowia.

POMOC SPOŁECZNA

Mocne strony

- Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Współpraca podmiotów realizujących zadania wspomagające pracę OPS.
- Zaangażowanie pracowników OPS w działalność na rzecz problematyki społecznej.
- Sprawny system udzielania świadczeń socjalnych (m.in. praca socjalna, świadczenia pieniężne).
- Funkcjonowanie ogólnopolskiego programu Karta Dużej Rodziny.
- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Praca Asystenta Rodziny.
- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Słabe strony

- Często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji a za mało czasu na pracę socjalną.
- Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodziną problemową.
- Bierność klientów pomocy społecznej.

Szanse

- Malejąca ogólna liczba rodzin i osób korzystających z pomocy OPS.
- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin.
- Efektywna praca socjalna.

Zagrożenia

- Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych.
- Zubożenie społeczeństwa.
- Niewystarczające finansowanie pomocy społecznej.
- Problem przemocy w rodzinie.
- Problem alkoholizmu i uzależnień.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Mocne strony

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Dostęp do stałych środków finansowych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.
- Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień.
- Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży poprzez organizację m.in. różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci tj. obozów, półkolonii, zimowisk, zajęć na basenie.
- Zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- Wczesna inicjacja alkoholowa wśród dzieci i młodzieży (deklarowany w badaniu ankietowym wiek 13 lat).
- Wysoki odsetek znajomości osób w środowisku lokalnym nadużywających alkoholu (dane pozyskane w trakcie badania ankietowego wskazują, że 66,67% ankietowanych mieszkańców zna osoby nadużywające alkoholu).
- Występowanie zjawiska nietrzeźwości wśród kierowców (33,33% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie przypadków spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży (32,00% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim (32,00% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Brak znajomości instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym (tylko 34,67% ankietowanych posiada wiedzę w tym zakresie).
- Występowanie problemu narkomanii na terenie gminy (29,33% respondentów uważa, że jest to problem powszechny na terenie gminy).

- Znajomość miejsc gdzie można zdobyć narkotyki (18,67% badanych mieszkańców potwierdziło taką wiedzę).
- Wysoki odsetek znajomości osób w środowisku lokalnym (28,00% badanych mieszkańców zna osoby zażywające narkotyki).
- Zażywanie substancji psychoaktywnych typu narkotyki (10,67% badanych mieszkańców przyznało się do zażywania narkotyków).
- Współwystępowanie problemu alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie.

Szanse

- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Wzmoczony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów.
- Zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat uzależnień poprzez uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych.
- Zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach.
- Intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych na terenie gminy dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Zagrożenia

- Ograniczona ilość organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień.
- Wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych.
- Nasilenie skali zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych.

RYNEK PRACY

Mocne strony

- Prężnie rozwijająca się strefa inwestycyjna.
- Potencjał demograficzny- znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym.
- Dostępność programów aktywizujących dla osób bezrobotnych.
- Warunki sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości, a tym samym tworzeniu nowych miejsc pracy.
- Efektywna współpraca pomiędzy władzami lokalnymi a organizacjami pozarządowymi, w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej.

Słabe strony

- Zmniejszająca się liczba osób pracujących.
- Wzrost bezrobocia na lokalnym rynku pracy.
- Spadek chęci do działania oraz zmian, w przypadku osób długotrwale bezrobotnych.
- Zjawisko dziedziczenia bezrobocia.
- Słaba oferta pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Niskie zarobki w stosunku do wysokości świadczeń socjalnych, co często zniechęca do podejmowania zatrudnienia.

Szanse

- Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej).
- Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach.
- Rozwój nowych przedsiębiorstw na terenie gminy.
- Realizacja programów pomocowych w ramach tarczy antykryzysowej w związku z COVID-19.

Zagrożenia

- Wzrost liczby osób bezrobotnych (m.in. z powodu pogorszenia sytuacji gospodarczej w wyniku pandemii COVID-19).
- Wysokie koszty pracodawców.
- Zjawisko nielegalnego zatrudnienia.

EDUKACJA

Mocne strony

- Działalność szkoły podstawowej, przedszkola i żłobka.
- Dobrze oceniana przez mieszkańców oferta edukacyjna na terenie gminy.
- Wystarczająca ilość miejsc w świetlicach szkolnych.
- Dobrze oceniane przez mieszkańców działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- Dobrze rozwinięta baza sportowa i kulturalna.

Słabe strony

- Ograniczona ilość miejsc w placówkach świadczących opiekę dla dzieci do lat 3 oraz przedszkolach.
- Brak wystarczającej oferty zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (w szczególności zajęć bezpłatnych).

Szanse

- Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, wyposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne).
- Dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego.

Zagrożenia

- Spadek poziomu nauczania (m.in. spowodowany koniecznością wprowadzenia nauki zdalnej w związku z sytuacją epidemiologiczną).
- Niechęć do kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły średniej.

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Mocne strony

- Zaangażowanie pracowników OPS w pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.
- Dostrzeganie problemów osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.
- Dostępność świadczeń w ramach pomocy społecznej związanych z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą (m.in. zasiłek okresowy, usługi opiekuńcze, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne).
- Funkcjonowanie Rady Seniorów.
- Działalność Klubu „Senior+”.
- Dobrze oceniane przez mieszkańców działania gminy na rzecz osób starszych.
- Dostępność programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych.

Słabe strony

- Istniejące bariery architektoniczne.
- Wykluczenie społeczne, samotność.
- Niska aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych.
- Ograniczona oferta w zakresie organizacji form czasu wolnego.
- Niewystarczająco ocenione przez mieszkańców działania w gminie na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa.

Szanse

- Likwidowanie barier architektonicznych.
- Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.
- Realizacja programów aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych.
- Realizacja projektów, spotkań integracyjnych, angażujących osoby niepełnosprawne w życie społeczne.
- Monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost świadomości społeczeństwa na temat sytuacji i potrzeb osób niepełnosprawnych.
Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa. • Niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością. • Niewystarczająca oferta wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych. • Niski poziom kwalifikacji osób niepełnosprawnych. • Izolacja i brak akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.

W trakcie badania ankietowego mieszkańcy gminy Piława Górna wskazali obszary, w ramach których podejmowane działania lub oferowane przez gminę wsparcie są ich zdaniem najbardziej niezadowolające. Respondenci mieli możliwość wskazania kilku obszarów stąd suma odpowiedzi jest wyższa niż 100,00%.

Najwyższy odsetek badanych wyraził niezadowolony z działań gminy w zakresie ochrony zdrowia (46,67%) oraz przeciwdziałaniu alkoholizmowi (41,33%). Stosunkowo nisko zostały również ocenione działania ukierunkowane na ograniczenie bezrobocia (38,67%), przeciwdziałania narkomanii (17,33%) oraz zapewnienia opieki w żłobkach (16,00%).

Tabela 29. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?

46,67%	Ochrona zdrowia
41,33%	Przeciwdziałanie alkoholizmowi
38,67%	Ograniczanie bezrobocia
17,33%	Przeciwdziałanie narkomanii
16,00%	Zapewnienie opieki w żłobkach
12,00%	Zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży Wsparcie osób starszych
9,33%	Pomoc osobom niepełnosprawnym
6,67%	Przeciwdziałanie ubóstwu Wspieranie rodzin wielodzietnych

5,33%	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie Zapobieganie bezdomności
4,00%	Zapewnienie opieki przedszkolnej

CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu skupiona jest na wspieraniu rodziny, pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami, przemocą domową, ubóstwem czy bezrobociem. Istotna jest także pomoc osobom niepełnosprawnym. Wypełnienie takiej misji wymaga wdrożenia celów strategicznych oraz operacyjnych wraz z kierunkami działań. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu operacyjnego wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji, podmioty realizujące cel oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

CEL STRATEGICZNY 1 - Wsparcie rodziny

1.1 Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz opieka nad dzieckiem

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Edukacja rodzin skupiająca się na przekazywaniu właściwego modelu dotyczącego wypełniania ról rodzicielskich;
- Realizacja projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Praca socjalna w rodzinach wychowujących dzieci;
- Udzielanie wsparcia rodzinom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- Organizowanie programów integracyjnych oraz szkoleniowych skierowanych dla rodzin dysfunkcyjnych, tworzenie grup samopomocowych.

1.2 Pomoc rodzinom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Organizowanie programów integracyjnych i szkoleniowych skierowanych do rodzin wielodzietnych oraz rodzin niepełnych;
- Zapewnienie osobom samotnie wychowującym dziecko/dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego);
- Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych /niepełnych.

1.3 Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- Podnoszenie jakości i warunków kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich, modernizację placówek i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) oraz programy edukacyjne;
- Zapewnienie pomocy specjalistycznej, wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży;
- Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych).

1.4 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej;
- Realizacja programów zdrowotnych;
- Zapewnianie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększenie dostępności usług specjalistycznych.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągle w okresie obowiązywania Strategii 2022-2028

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Miasta Piława Górna, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, ośrodek zdrowia, psycholodzy i terapeuci.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba rodzin korzystających ze świadczeń OPS;
- Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej;
- Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- Liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pracą socjalną;
- Liczba rodzin mających problemy opiekuńczo- wychowawcze, którym udzielono pomocy;
- Liczba rodzin, objętych wsparciem asystenta rodziny;
- Liczba rodzin wielodzietnych, korzystających z KDR;
- Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych;
- Liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe;
- Liczba inwestycji na rzecz szkoły;
- Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach ze wsparcia psychologicznego;
- Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych;
- Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
- Liczba programów zdrowotnych.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- Zwiększenie szans edukacyjnych (zarówno uczniów uzdolnionych, jak i tych mających problemy w nauce);
- Zwiększenie efektywności wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci;
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego stylu życia.

CEL STRATEGICZNY 1- Wsparcie rodziny**Wskaźnik:** Liczba rodzin korzystających ze świadczeń OPS**Wartość początkowa:** 98 rodzin**Wartość docelowa:** 89 rodzin**Źródło danych:** OPS**Wskaźnik:** Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej**Wartość początkowa:** 331 rodzin**Wartość docelowa:** 27 rodziny**Źródło danych:** OPS**Wskaźnik:** Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych**Wartość początkowa:** 432 rodziny**Wartość docelowa:** 393 rodzin**Źródło danych:** OPS**Wskaźnik:** Liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pracą socjalną**Wartość początkowa:** 27 rodzin**Wartość docelowa:** 25 rodzin**Źródło danych:** OPS**Wskaźnik:** Liczba rodzin mających problemy opiekuńczo - wychowawcze, którym udzielono pomocy**Wartość początkowa:** 31 rodzin**Wartość docelowa:** 27 rodzin**Źródło danych:** OPS

Wskaźnik: Liczba rodzin, objętych wsparciem asystenta rodziny
Wartość początkowa: 14 rodzin
Wartość docelowa: 14 rodzin
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba rodzin wielodzietnych, korzystających z KDR
Wartość początkowa: 26 rodzin
Wartość docelowa: 27 rodzin
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych
Wartość początkowa: 1 inicjatywa – kolonie letnie
Wartość docelowa: 1 inicjatywa na rok w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe
Wartość początkowa: 5 nauczycieli
Wartość docelowa: 5 nauczycieli
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba inwestycji na rzecz szkoły
Wartość początkowa: 0
Wartość docelowa: 1 w okresie trwania Strategii
Źródło danych: UM
Wskaźnik: Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach ze wsparcia psychologicznego
Wartość początkowa: 53 osób

Wartość docelowa: 50 osób
Źródło danych: SP w Piławie Górnej
Wskaźnik: Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych
Wartość początkowa: 110 dzieci
Wartość docelowa: 100 dzieci, ze względu na malejącą liczbę uczniów
Źródło danych: SP w Piławie Górnej
Wskaźnik: Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej
Wartość początkowa: 1 przedsięwzięcie
Wartość docelowa: 1 inicjatywna na 3 lata w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS, NZOZ „Familia”
Wskaźnik: Liczba programów zdrowotnych
Wartość początkowa: 2 programy
Wartość docelowa: 1 program na 2 lata w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS, NZOZ „Familia”

CEL STRATEGICZNY 2 - Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu oraz bezdomności

2.1 Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców w gminie;
- Udzielanie wsparcia osobom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej poprzez działanie pomocy finansowej i rzeczowej Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich;
- Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez organizowanie dożywiania w szkołach, wyposażenia ich w podręczniki, pomoce szkolne czy odzież. Ponadto, zapewnianie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

2.2 Wsparcie dla osób bezrobotnych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia;
- Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- Działalność informacyjna dla osób bezrobotnych o możliwościach pomocowych, dostępnych formach wsparcia;
- Realizowanie szkoleń oraz warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych;
- Organizowanie kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/ nieaktywnych zawodowo;
- Zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, przygotowanie zawodowe itp.).
- Doradztwo zawodowe (nauka umiejętnego wykorzystania własnych zasobów);
- Szczególne wsparcie na rynku pracy osób: niepełnosprawnych; młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy; długotrwale bezrobotnych;

- Podejmowanie działań skupiających się na pozyskaniu inwestorów mogących zapewnić nowe miejsca pracy na terenie gminy; wsparcie przedsiębiorczości;
- Organizowanie spotkań osób długotrwale bezrobotnych z potencjalnymi pracodawcami;
- Prowadzenie działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości.

2.3 Wsparcie dla osób bezdomnych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Rozwój form pomocy i wsparcia na rzecz poprawy funkcjonowania osób z problemem bezdomności oraz odzyskania samodzielności życiowej;
- Zapewnienie miejsc noclegowych dla osób bezdomnych.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągle w okresie obowiązywania Strategii 2022-2028

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miasta Piława Górna, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa;
- Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem;
- Liczba inicjatyw na rzecz ubogich rodzin;
- Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w szkole;
- Liczba osób bezrobotnych;
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia;
- Liczba inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- Liczba zorganizowanych szkoleń, praktyk oraz staży zawodowych;

- Liczba zorganizowanych kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/ nieaktywnych zawodowo;
- Liczba osób bezrobotnych korzystających z doradztwa zawodowego;
- Liczba opracowanych oraz realizowanych projektów dotyczących aktywizacji grup zagrożonych;
- Liczba osób objętych wsparciem finansowym (np. dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, szkolenia, zatrudnienie subsydiowane, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy);
- Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności;
- Liczba osób bezdomnych przebywających w schroniskach.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem ubóstwa;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami ubóstwa;
- Zwiększenie się skuteczności wsparcia dla osób bezrobotnych;
- Zmniejszanie się bezrobocia poprzez wyrównywanie szans na rynku pracy czy stwarzanie możliwości nowych miejsc pracy;
- Zwiększanie się szans na rynku pracy poprzez podniesienie wiedzy i kwalifikacji w ramach kursów, szkoleń;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych bezdomnością.

CEL STRATEGICZNY 2- Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu oraz bezdomności
Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa
Wartość początkowa: 56 rodzin
Wartość docelowa: 54 rodziny
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem
Wartość początkowa: 72 dzieci
Wartość docelowa: 68 dzieci
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba inicjatyw na rzecz ubogich rodzin
Wartość początkowa: 3 inicjatywy
Wartość docelowa: 1 inicjatywa na rok w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w szkole
Wartość początkowa: 54 dzieci
Wartość docelowa: 49 dzieci
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych
Wartość początkowa: 168 osób
Wartość docelowa: 150 osób
Źródło danych: GUS, OPS
Wskaźnik: Liczba osób długotrwale bezrobotnych
Wartość początkowa: 74 osoby

Wartość docelowa: 70 osób
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia
Wartość początkowa: 60 rodzin
Wartość docelowa: 58 rodzin
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia
Wartość początkowa: PUP realizuje zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w związku z czym na bieżąco analizuje potrzeby rynku pracy i w ciągu roku podejmuje działania na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia.
Wartość docelowa: Uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy (pracodawców i osób bezrobotnych)
Źródło danych: PUP, OPS
Wskaźnik: Liczba zorganizowanych szkoleń, praktyk oraz staży zawodowych
Wartość początkowa: W 2020 roku PUP w Dzierżoniowie zorganizował 6 szkoleń, w których brały udział osoby z całego powiatu dzierżoniowskiego. W 2020 roku PUP w Dzierżoniowie zorganizował 110 staży (dane z całego powiatu)
Wartość docelowa: Uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy (pracodawców i osób bezrobotnych)
Źródło danych: PUP
Wskaźnik: Liczba zorganizowanych kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/ nieaktywnych zawodowo
Wartość początkowa: 6

Wartość docelowa: Uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy (pracodawców i osób bezrobotnych)
Źródło danych: PUP
Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych korzystających z doradztwa zawodowego
Wartość początkowa: 19 osób z gminy Piława Górna
Wartość docelowa: Uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy (pracodawców i osób bezrobotnych)
Źródło danych: PUP
Wskaźnik: Liczba opracowanych oraz realizowanych projektów dotyczących aktywizacji grup zagrożonych
Wartość początkowa: 2 projekty: PO WER - RPO
Wartość docelowa: Uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy (pracodawców i osób bezrobotnych)
Źródło danych: PUP
Wskaźnik: Liczba osób objętych wsparciem finansowym (np. dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, szkolenia, zatrudnienie subsydiowane, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy)
Wartość początkowa: Szkolenia – 0 osób z Piławy Górnej. Podjęcie działalności gospodarczej – 43 osoby. Refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy – utworzono 14 stanowisk pracy. Roboty publiczne – 59 osób (dane z całego powiatu) Prace interwencyjne – 74 osoby (dane z całego powiatu)
Wartość docelowa: Uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy (pracodawców i osób bezrobotnych)

Źródło danych: PUP
Wskaźnik: Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności
Wartość początkowa: 9 rodzin
Wartość docelowa: 8 rodzin
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba osób bezdomnych przebywających w schroniskach
Wartość początkowa: 3 osoby
Wartość docelowa: 3 osoby
Źródło danych: OPS

CEL STRATEGICZNY 3 - Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie

3.1 Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii;
- Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków;
- Zapewnienie wsparcia psychologicznego czy prawnego osobom uzależnionym od alkoholu/narkotyków oraz osobom współuzależnionym;
- Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień oraz dla współuzależnionych;
- Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia (GKRPA);
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym/narkomanii;
- Wsparcie działalności szkół, Policji, Ośrodków Zdrowia w profilaktyce uzależnień;
- Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków GKRPA, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień;
- Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocja trzeźwości i zdrowego trybu życia;
- Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w klubach sportowych oraz w szkołach.
- Ograniczenie promocji napojów alkoholowych skierowanej do młodzieży i dzieci;
- Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu uzależnień.

3.2 Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Zwiększanie skuteczności oraz dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;

- Zagwarantowanie ochrony oraz udzielenia pomocy osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie (m.in. pomoc materialna, prawna, zapewnienie mieszkania, opieka lekarska);
- Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie;
- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej dla sprawców przemocy w rodzinie;
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy w rodzinie;
- Zwiększanie kompetencji pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (szkolenia pracowników socjalnych, ZI, GKRPA);
- Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami przemocy w rodzinie;
- Wsparcie dla dzieci z rodzin, w których obecny jest problem przemocy w rodzinie;
- Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu przemocy w rodzinie.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2022-2028

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Miasta Piława Górna, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe, psycholodzy, terapeuci, ośrodek zdrowia.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba opracowanych diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu uzależnień;
- Liczba osób objętych pracą socjalną;
- Liczba osób skierowanych do GKRPA;
- Liczba realizowanych działań i programów profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom;
- Liczba osób uczestniczących w działaniach/programach profilaktycznych;
- Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia;
- Liczba zakupionych materiałów informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej/narkotykowej;
- Liczba zorganizowanych imprez o charakterze profilaktycznym dotyczących problematyki alkoholowej/narkotykowej;
- Liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w klubach sportowych oraz w szkołach;
- Liczba zrealizowanych szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych;
- Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- Liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjno- Terapeutycznego;
- Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie;
- Liczba założonych Niebieskich Kart;
- Liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu występowania przemocy w rodzinie;
- Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy w rodzinie;
- Liczba zorganizowanych imprez o charakterze profilaktycznym dotyczących problematyki przemocy w rodzinie.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu/narkotyków oraz współuzależnionych;
- Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat skali problemów, które niosą za sobą uzależnienia;
- Zmniejszenie się liczby osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie;
- Zmniejszenie się liczby osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat problemu przemocy w rodzinie.

CEL STRATEGICZNY 3- Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie**Wskaźnik:** Liczba opracowanych diagnoz problemów społecznych**Wartość początkowa:** 1**Wartość docelowa:** 2 raporty w okresie trwania Strategii w latach 2024 i 2028**Źródło danych:** OPS**Wskaźnik:** Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu uzależnień**Wartość początkowa:** 40 rodzin**Wartość docelowa:** 38 rodzin**Źródło danych:** OPS**Wskaźnik:** Liczba rodzin objętych pracą socjalną**Wartość początkowa:** 196 osób**Wartość docelowa:** 196 osób**Źródło danych:** OPS**Wskaźnik:** Liczba osób skierowanych do GKRPA**Wartość początkowa:** 5 osób**Wartość docelowa:** 4 osoby**Źródło danych:** OPS**Wskaźnik:** Liczba realizowanych działań i programów profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom**Wartość początkowa:** 1 działanie/program**Wartość docelowa:** 1 na rok w okresie trwania Strategii**Źródło danych:** OPS**Wskaźnik:** Liczba osób uczestniczących w działaniach/programach profilaktycznych**Wartość początkowa:** 20 osób

Wartość docelowa: 25 osób
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia
Wartość początkowa: 0
Wartość docelowa: 2 kampanie w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba zakupionych materiałów informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej/narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych
Wartość początkowa: 1 pakiet
Wartość docelowa: 1 pakiet na rok w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS, GKRPA
Wskaźnik: Liczba zorganizowanych imprez o charakterze profilaktycznym dotyczących problematyki wszelkich uzależnień
Wartość początkowa: 0
Wartość docelowa: 1 impreza na rok w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w klubach sportowych oraz w szkole
Wartość początkowa: 0
Wartość docelowa: 1 program na rok w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba zrealizowanych szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych
Wartość początkowa: 0
Wartość docelowa: 1 szkolenie w okresie trwania Strategii

Źródło danych: GKRPA
Wskaźnik: Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych
Wartość początkowa: 19 kontroli
Wartość docelowa: 19 kontroli
Źródło danych: GKRPA
Wskaźnik: Liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjno- Terapeutycznego
Wartość początkowa: 45 osób
Wartość docelowa: 45 osób
Źródło danych: Punkt Konsultacyjno- Terapeutyczny
Wskaźnik: Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie
Wartość początkowa: 1 szkolenie
Wartość docelowa: 6 szkoleń w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS, GKRPA, ZI
Wskaźnik: Liczba założonych Niebieskich Kart
Wartość początkowa: 24 wszczętych procedur Niebieskich Kart
Wartość docelowa: 19
Źródło danych: ZI
Wskaźnik: Liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty
Wartość początkowa: 21 interwencji
Wartość docelowa: 15 interwencji
Źródło danych: ZI

Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu występowania przemocy w rodzinie
Wartość początkowa: 2 rodziny
Wartość docelowa: 1 rodzina
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy w rodzinie
Wartość początkowa: 1 kampania
Wartość docelowa: 1 na 3 lata w okresie trwania Strategii
Źródło danych: UM, OPS, SP
Wskaźnik: Liczba zorganizowanych imprez o charakterze profilaktycznym dotyczących problematyki przemocy w rodzinie
Wartość początkowa: 0
Wartość docelowa: 1 na 3 lata w okresie trwania Strategii
Źródło danych: UM, OPS

CEL STRATEGICZNY 4 - Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych

4.1 Likwidacja barier architektonicznych i społecznych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, diagnoza potrzeb;
- Budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;
- Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego osobom starszym oraz niepełnosprawnym przez Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych;
- Zapewnienie dostępu do rehabilitacji i pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny;
- Zapewnienie pomocy psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin;
- Organizacja opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób niepełnosprawnych; tworzenie placówek wsparcia dziennego;
- Wsparcie Klubu „Senior+”;
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;
- Organizacja dowozu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół;
- Podejmowanie działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne);
- Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych;
- Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych oraz osób niepełnosprawnych wymagających wsparcia.

4.2 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Zapewnienie możliwości udziału osób niepełnosprawnych w kursach/szkoleniach, których celem jest zwiększanie kwalifikacji w celu podjęcia pracy;
- Realizacja projektów, które przewidują wsparcie na rynku pracy osób niepełnosprawnych (m.in. z PFRON).

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2022-2028

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Miasta Piława Górna, Ośrodek Pomocy Społecznej, ośrodek zdrowia z terenu gminy, Powiatowy Urząd Pracy, placówki kulturalne.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba osób w wieku produkcyjnym;
- Liczba osób w wieku poprodukcyjnym;
- Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi;
- Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby;
- Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;
- Liczba inwestycji mających na celu likwidację barier architektonicznych;
- Liczba dofinansowań do sprzętu rehabilitacyjnego;
- Liczba osób objętych usługami asystenta osób niepełnosprawnych;
- Liczba osób niepełnosprawnych objętych pracą socjalną;
- Liczba dofinansowanych działań na rzecz Klubu „Senior+”;
- Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie dowozu do szkół;
- Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne);
- Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów;

- Liczba inicjatyw podejmowanych na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych;
- Liczba wolontariuszy;
- Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach, kursach zawodowych, stażach.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat sytuacji oraz potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy i w życiu społecznym;
- Wzrost aktywności osób starszych w życiu społecznym.

CEL STRATEGICZNY 4 - Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych
Wskaźnik: Liczba osób w wieku produkcyjnym
Wartość początkowa: 4 056 osób
Wartość docelowa: 4 056 osób
Źródło danych: GUS
Wskaźnik: Liczba osób w wieku poprodukcyjnym
Wartość początkowa: 1 434 osoby
Wartość docelowa: 4 056 osób
Źródło danych: GUS
Wskaźnik: Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi
Wartość początkowa: 1 osoba
Wartość docelowa: 5 osób
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi
Wartość początkowa: 0
Wartość docelowa: 1 osoba
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności
Wartość początkowa: 35 rodzin
Wartość docelowa: 35 rodzin
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby

Wartość początkowa: 40 rodzin
Wartość docelowa: 37 rodzin
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych
Wartość początkowa: 2 kampanie
Wartość docelowa: 1 na 4 lata w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba inwestycji mających na celu likwidację barier architektonicznych
Wartość początkowa: 0
Wartość docelowa: 1 inwestycja w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba dofinansowań do sprzętu rehabilitacyjnego
Wartość początkowa: 0
Wartość docelowa: 1 dofinansowanie w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba osób objętych usługami asystenta osób niepełnosprawnych
Wartość początkowa: 0
Wartość docelowa: 1 osoba
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba osób niepełnosprawnych objętych pracą socjalną
Wartość początkowa: 22 osoby
Wartość docelowa: 25 osób
Źródło danych: UM

Wskaźnik: Liczba dofinansowanych działań na rzecz Klubu „Senior+”
Wartość początkowa: 1 dofinansowanie
Wartość docelowa: 1 dofinansowanie na 4 lata w okresie trwania Strategii
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie dowozu do szkół
Wartość początkowa: 1 osoba
Wartość docelowa: 1 osoba
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne)
Wartość początkowa: 1
Wartość docelowa: 1 na 2 lata w okresie trwania Strategii
Źródło danych: UM
Wskaźnik: Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów
Wartość początkowa: 5 działań
Wartość docelowa: 7 działań w okresie trwania Strategii
Źródło danych: UM, OPS
Wskaźnik: Liczba inicjatyw podejmowanych na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych
Wartość początkowa: 1 inicjatywa
Wartość docelowa: 1 inicjatywa na 2 lata w okresie trwania Strategii
Źródło danych: UM, OPS
Wskaźnik: Liczba wolontariuszy
Wartość początkowa: 0

Wartość docelowa: 1
Źródło danych: OPS
Wskaźnik: Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach, kursach zawodowych, stażach
Wartość początkowa: Szkolenia - 0 osób z gminy Piława Górna Roboty publiczne – 8 osób (dane z całego powiatu) Staż – 14 osób (dane z całego powiatu)
Wartość docelowa: Uzależnione od środków finansowych, którymi dysponować będzie PUP, a także bieżących potrzeb rynku pracy
Źródło danych: PUP

MISJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Piława Górna została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Gmina Piława Górna w oparciu o posiadane zasoby dąży do zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz rozwiązywania problemów społecznych poprzez właściwe działania administracji samorządowej, stowarzyszeń i mieszkańców. Wspierając lokalne inicjatywy, w szczególności społeczne, kulturalne i edukacyjne dąży do integracji oraz aktywizacji społeczności lokalnej.

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piława Górna jest uświadomienie aktualnej sytuacji społecznej oraz wytyczenie kierunków zmian do budowania Gminy wspierającej i właściwie wykorzystującej aktywność oraz potencjał społeczności lokalnej, z uwzględnieniem istotnych uwarunkowań lokalnych.

Działania zaplanowane w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględniać będą takie priorytety i wartości jak:

	P	R	O	F	I	L	A	K	T	Y	K	A				
	I	N	W	E	S	T	Y	C	J	E						
W	S	P	Ó	L	P	R	A	C	A							
O	C	H	R	O	A	Z	D	R	O	W	I	A				
E	F	E	K	T	W	N	O	Ś	Ć							
M	I	E	S	Z	A	Ń	C	Y								
Z	A	A	N	G	A	Ż	O	W	A	N	I	E				
	W	S	P	Ó	L	N	O	T	A							
				R	O	Z	W	Ó	J							
			I	N	F	R	A	S	T	R	U	K	T	U	R	A
E	D	U	K	A	C	J	A									

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piława Górna przyczyni się do:

- stałej i pełnej diagnozy problemów społecznych i oceny stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrostu efektywności działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- wzrostu jakości życia lokalnej społeczności oraz atrakcyjności Gminy Piława Górna jako przyjaznej dla rodzin z dziećmi i seniorów;
- zwiększenia udziału społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- poprawy dostępu do informacji o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym, skierowanych do różnych grup adresatów;
- poprawy dostępności i wzrostu jakości usług kulturalnych;
- budowania kapitału ludzkiego opartego na wiedzy oraz świadomego i aktywnego społeczeństwa;
- wzmocnienia funkcji integracyjnych i społecznych mieszkańców.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe na realizację poszczególnych celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piława Górna, przeznaczone będą co roku, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji. Podstawowym źródłem finansowania działań będą środki pochodzące z budżetu gminy, jednak pełna realizacja Strategii nie będzie możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania. Zakłada się, iż środki na finansowanie poszczególnych działań w ramach Strategii pochodzić będą z następujących źródeł:

- środków własnych budżetu gminy,
- dotacji z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Tabela 30. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Piława Górna na lata 2022-2028

Lata realizacji Strategii	Szacunkowa wielkość wydatków
2022 rok	5 643 000,00 zł
2023 rok	3 630 000,00 zł
2024 rok	3 730 000,00 zł
2025 rok	3 830 000,00 zł
2026 rok	3 930 000,00 zł
2027 rok	4 030 000,00 zł
2028 rok	4 130 000,00 zł

Przedstawione powyżej wartości finansowe mają jedynie charakter szacunkowy i będą aktualizowane corocznie w oparciu o dostępne środki budżetu gminy oraz dostępne środki zewnętrzne.

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piława Górna na lata 2022-2028 jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrożenia. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie w sposób stały i ciągły poprzez następujące działania:

- zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych mierników oceny,
- przygotowanie i przedkładanie corocznego raportu z przebiegu realizacji działań i projektów,
- ocenę osiągniętych rezultatów,
- ocenę aktualności strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii, w tym m.in. oszacowanie możliwości zagrożeń, usprawnianie zarządzania, identyfikację słabych oraz mocnych stron czy wskazanie kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego.

Bazą informacji statystycznej będą przede wszystkim dane GUS oraz dane gromadzone przez jednostki i instytucje zaangażowane bezpośrednio w realizację działań w ramach Strategii m.in. Urząd Miasta Piława Górna, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej, Powiatowy Urząd Pracy.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Piława Górna będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej.

ZMIANY W STRATEGII

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Miejskiej w Piławie Górnej.

W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek Burmistrza lub Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Piławie Górnej. Przesłankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w Gminie organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, lub poszczególnym mieszkańców.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piława Górna jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Piława Górna w latach 2017-2020	15
Tabela 2. Publiczne Przedszkole „Tęczowa Kraina”	18
Tabela 3. Szkoła Podstawowa im. K.K. Baczyńskiego	19
Tabela 4. Oferta gminy w zakresie opieki nad dziećmi	20
Tabela 5. Liczba osób objętych opieką przez NZOZ Przychodnia Rodzinna „Familia”	22
Tabela 6. Programy profilaktyczne realizowane na terenie gminy w 2020 roku	23
Tabela 7. Wykaz świadczonych usług w NZOZ Przychodnia Rodzinna „Familia”	23
Tabela 8. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu.	26
Tabela 9. Przestępstwa na terenie gminy Piława Górna	26
Tabela 10. Imprezy kulturalne na terenie gminy Piława Górna w roku 2020	32
Tabela 11. Liczba osób pracujących w gminie Piława Górna w latach 2017-2020...	40
Tabela 12. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie gminy Piława Górna	42
Tabela 13. Osoby korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej	47
Tabela 14. Rodzaje świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych	49
Tabela 15. Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową.....	51
Tabela 16. Stan bezrobocia rejestrowanego w gminie Piława Górna w latach 2017- 2020.....	53
Tabela 17. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	57
Tabela 18. Działalność Punktu Konsultacyjno- Terapeutycznego w Piławie Górnej.	63
Tabela 19. Podział mieszkańców ze względu na wiek	67
Tabela 20. Instrumenty finansowane ze środków PFRON	76
Tabela 21. Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	89
Tabela 22. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów.....	93
Tabela 23. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne	94

Tabela 24. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt z wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?	95
Tabela 25. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy	101
Tabela 26. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym.....	102
Tabela 27. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów	104
Tabela 28. Czy podczas pandemii sięga Pani/Pan częściej po środki psychoaktywne?	108
Tabela 29. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?	119
Tabela 30. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Piława Górna na lata 2022-2028	151

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Zarys terytorialny Gminy Piława Górna w powiecie dzierzoniowskim....	14
---	----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki na 2020 rok.....	15
Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku- statystyki na rok 2020	17
Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	21
Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej w gminie?	23
Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie? ..	32
Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji?	35
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?	35
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2017-2020.....	41
Wykres 9. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej?.....	43
Wykres 10. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w gminie?.....	44
Wykres 11. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	54

Wykres 12. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezdomności	56
Wykres 13. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkoholu?	58
Wykres 14. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?	59
Wykres 15. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.....	64
Wykres 16. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu narkomanii	66
Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	68
Wykres 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby.....	68
Wykres 19. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie?.....	72
Wykres 20. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?	72
Wykres 21. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych w gminie?	73
Wykres 22. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?.....	73
Wykres 23. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	79
Wykres 24. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo- wychowawczej.....	81
Wykres 25. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy	90
Wykres 26. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc w rodzinie?	90

Spis publikacji

1. Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development)
2. CBOS, Raport Młodzież 2018, Warszawa 2019
3. Chańska W., Kępka A., Kuczyńska S., Nowakowska U., *Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości*, Fundacja Centrum Praw Kobiet, Warszawa 2005
4. Halemba. K, Izdebska. A, Kary fizyczne w wychowaniu dzieci- uwarunkowania i konsekwencje, *Dziecko krzywdzone* nr 3(28), 2009
5. Instytut Zdrowia Publicznego, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, *Praca zbiorowa Zdrowie i jego uwarunkowania. Problem narkomanii i narkotyków w Polsce. Rozmiar trendy i zjawiska*, Lublin 2017
6. Miśkowicz. M, Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych, Łódź 2013
7. M. Porowski, Bezdomność – obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych, [w:] *Pedagogika społeczna: człowiek w zmieniającym się świecie*, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Żak, Warszawa 1995, s. 433–434
8. *Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju*
9. *Projekt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030*
10. *Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*
11. *Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025*
12. *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030*
13. PARPA, *Stanowisko PARPA w sprawie sprzedaży piwa bezalkoholowego*, Warszawa 2018

Źródła internetowe

1. <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/469>
2. <https://www.gov.pl>
3. <http://www.ops-pilawagorna.pl/index.php/formy-pomocy/pomoc-spoleczna>
4. <http://www.parpa.pl>
5. <https://www.polskawliczbach.pl>
6. <http://www.pilawagorna.pl/asp/historia-miasta,19,,1>
7. http://www.pilawagorna.pl/asp/pliki/informacje/2016_sieczka_pieszorowerowa.pdf
8. http://www.pilawagorna.pl/asp/pliki/historia_miasta_pliki/20160215_broszura_gmina_pilawa_polski.pdf